

U 1211/d

AZ

UNGI EVANG. REFORM. EGYHÁZMEGYE

1899. ÁPRIL 5-6-IK NAPJAIN

UNGVÁRON TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

*

SZERKESZTETTE

HOMOKI ANTAL

E.-M. FOJEGYZÓ.

UNGVÁR

SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJA

1899

1111

W. 1211

AZ

UNGI EVANG. REFORM. EGYHÁZMEGYE

1899. ÁPRIL 5-6-IK NAPJAIN

UNGVÁRON TARTOTT KÖZGYÜLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

*

SZERKESZTETTE

HOMOKI ANTAL

E.-M. FŐJEGYZŐ.

UNGVÁR

SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJA

1899

Az ungi evang. reform. egyházmegye 1899. évi ápril
hó 5. és 6-dik napjain, Ungváron tartott tavaszi
közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak: Szabó Endre esperes és Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Szabó József, Virág József, Hegedüs Sámuel, Szücs István, Szőlössy Gyula egyházi, Kormoss Béla, Minay István, Nyomárkay Aurél, Stépán László, Köröskényi Ferdinánd világi tanácsbírák; Kovács István, Kiss László, Köröskényi István, Bacskay Sámuel, Kálniczky János, Gecse Géza, Móré Gábor, Nagy Sándor, Morvay József, ifj. Szakal István, ifj. Szabó Endre, Maksa József, Kozma József, id. Szakal István, Kecskeméthy Lajos, Soltész Tamás, Móré Elek, Szabó Károly, Tóth Lajos, Pataki Pál, Komjáthy Gábor, Urbán Mihály rendes, Nagy Géza, Szabó István, Erdélyi János s.-lelkészek; Enyedy Lajos, Pap Lajos, Záhonyi István, Magyar Pál, Bóczér István, Dicső Endre, Csíghy Ferencz, Bakó László, Böszörményi János, Matolay Pál, Kádár Ferencz, Könyves Mihály, Lácza József, Móré András, Juhász Andor, Balogh Dániel, Meskó Gáspár, Maksa József, Meskó János, Háda József, Csengery Jenő, Laky József, Szabó Albert tanítók s az egyházak szép számban megjelent képviselői. Jegyzőkül: Homoki Antal egyházi fő-, Németh Péter és Magyar Bertalan egyházi al-, Szilágyi Sándor világi fő-, Kovács Dániel világi aljegyzők.

* *

1. Mindenekelőtt esperes ur igaz szívből fakadó imában emelte lelkünket Istenhez, kérvén az ő megse-

gitő kegyelmét tanácskozásunkra, melynek elhangzása után gondnok ur a következő magasan szárnyaló hazafias beszéddel nyitotta meg a gyűlést:

Nagyiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Imával kezdjük meg rendesen kötelességeink teljesítését.

Ma is nagy. elnöktársam az Isten segedelmét kérte munkálkodásunkra.

Az Istenhez foházkodott, hogy világosítsa fel a mi elménket, mert csak felvilágosított elme képes az igazságot felismerni, az igazság útját megmutatni és a jóra, igazra és nemesre törekvő akaratot erőssé, kitartóvá és bátorrá tenni.

Az Isten kegyelme nélkül nincs hatásában jó emberi alkotás.

Istenbe vetett bizalommal kell nekünk hozzáfogni ma is a ránk bízott munka elvégzéséhez.

A vallásos érzület felszabadítja az embert az önzés, az elfogultság béklyóitól és képessé teszi hasznos munkát végezni az Isten dicsőítésére, embertársaink boldogítására.

Ez a mi feladatunk, erre vállalkoztunk, erre kaptunk megbízást.

Nincs nagyobb tévedése az észnek, mint a vallástalanság.

Az ész a legbiztosabb műszere ugyan az embernek, melylyel boldogulását felépítheti, de ha az eltévelyedik, azonnal a rombolás eszközévé válik.

Még alkotásában is rombol, — lerombolja a jót, a nemest, a magasztost.

Az eltévelyedett ész vallástalansága legnagyobb szerencsétlensége a szívnek, mert megfosztja azt minden örömetől, reményétől.

A kinek nincs vallása, abban nincs szeretet; kit pedig gondolkozásában, tetteiben nem a szeretet vezet, az nem töltheti be hivatását a földön.

Mindazt, a mi a földön szép, nemes és magasztos, a szeretet hozta létre.

Azért kötelességünk azt a vallásosságot, mit Isten oltott szivünkbe és a mit a lelkiismeret kiáltó szava mindig ébrenlétben tart bennünk, — önmagunkban hiven ápolni, fentartani, másokban megteremteni és meg erősíteni.

Kötelességünk az eltévelyedett észet a helyes utra terelni, hogy az alkotásnak, a szeretetnek legyen eszköze.

A különböző vallásfelekezeteknek létjogosultságot csak ezen feladatra való törekvés ad.

A mely felekezet nem ezen czélből alakult, áll fenn és működik, az átka az emberiségnek. — Meghazudtolása az Isten vallásának és az eltévelyedett észnek romboló eszköze.

Az emberek számtalan, egymástól hitelveiknél fogva elütő felekezetnek hivei.

Ha ezen különböző felekezetek hitelvei nem ellenkeznek azzal, a mit a mindenek alkotója szivünkbe beoltott, ha a különböző hitelveknek alapja a szeretet és az ezzel járó kötelességek teljesítése, akkor azok a felekezetek egyenlő létjogosultsággal birnak, mindenik áldása az emberiségnek.

Tagadhatatlan azonban, hogy vannak felekezetek, hol az emberek által önző hatalmi vagy más emberi czélokból felállított hitelvek és az ezek iránt létrejött elfogultság, a mi nemzedékről nemzedékre szállva a tudatlanok előtt mint Istentől származott igazság jelentkezik: igen sokszor béklyóba fogják a szeretetet, utját állják a kötelességteljesítésnek az Isten vallásának égise alatt. De voltaképen annak meghamisításával oly irányzatoknak és törekvéseknek adnak létet, a mi ellen küzdenünk erős és áthághatatlan kötelességünk.

Az isteni vallást nem emberi okoskodás teremtette meg, de Isten oltotta szivünkbe azt.

Minden felekezetnek csak ezen az alapon szabad alakulni és működni.

A különböző felekezetek külön hitelvei az emberek alkotásai, tehát a jogosult bíráló tárgya is.

A mi egyházunknak is vannak emberek által alkotott hitelvei, de ezek nem érintik, sőt fentartják a maga

szentségében az Isten által belénk oltott vallást, és nem állják utját a kötelességteljesítésnek, sőt arra készítetnek, biztatnak és köteleznek minket.

A mi hitfelekezetünket épen az a tudat hozta létre, hogy Istenünk iránt való kötelességünk ellenállani minden olyan vallási áramlatoknak, melyek önczélként kerestek és keresnek érvényesülést, melyek a vallást nem az örök igazságok, nem az emberiség szabadságának, jólétének előmozdítására, de egyesek és testületek hatalmi körének tágitására használják ki.

A mi hitfelekezetünk elfogadott hitelvei csak mint eszköz szerepelnek abban, hogy Isten vallását megtarthassuk, annak lelkiismeretünkben megszólaló parancsát teljesíthessük.

Most, midőn vallásunk szolgálatában munkálkodunk, tárjuk fel, mi az isteni vallás áthághatatlan parancsa, mi az a kötelesség, mely minden vallásfelekezetet egyaránt kötelez, mely elől elzárkózni nem szabad.

Az isteni vallás áthághatatlan parancsa szeretni Istent, szeretni embertársainkat.

Az Isten iránti szeretetet nem egyedül a külső szerzetesek megtartása, nem a formákba kötött vallási cselekedetek bizonyítják.

Minden vallási cselekedetnek mérlege az, hogy mily igazán, mily önzetlenül akarjuk az Istent szolgálni.

Az Istennek csak az szolgál, ki erényes, becsületes és munkás, ki önmagát, családját, a társadalmat — a hazát szeretve — ezeknek boldogulását igyekszik előmozdítani.

Az emberek iránti szeretetet pedig azzal bizonyíthatjuk be, ha egyesült erővel állunk ellen a gonoszoknak, kik embertársaikat elnyomni, őket szabadságuktól, jogaiktól megfosztani igyekeznek; ha segítségére sietünk azoknak, kik szabadságukért, jogaikért küzdenek.

Ha ezt tesszük, az Istennek is szolgálunk. — A jóságos Isten előtt a legkedvesebb ima a megelégedés érzete.

Megelégedés csak ott lehet, ott van, hol a szabadság, a jog és a jólét uralkodik.

A mi evang. reform. vallásunk és hitelveink mindig hű támaszai voltak az egyesek és nemzetek jogos törekvéseinek.

Ennek egyik legfőbb bizonyítéka az, hogy minden országban, minden nemzetben, hol vallásunk hitelveinek hívei vannak, a mi hitsorsosaink törekvéseikben az ország, a nemzet aspirációval egybeforrtak.

Az evang. reform. vallás sohasem szolgált az országgal, a nemzettel szemben külön felekezeti érdekeket; sőt a felekezeti érdekeket a nemzet, az ország érdekeinek megnyugvással, örömmel és önként rendelte alá.

Egyházunknak ezen iránya az erőseknek, a nemzet és az ország jogait sem tisztelőknak gyűlöletét, üldözetét hívta ki.

Ez az oka, hogy a századok, melyeket átéltünk, ránk nézve az erős küzdelem századai voltak.

Ha végigtekintünk világszerte, ha megfigyeljük a jelenségeket, ha nem hunyunk szemet a velünk szemben álló erők tömörülése előtt, akkor éreznünk kell, hogy a századok nehéz küzdelmei nem értek véget, sőt még erősebb küzdelemre, ellentállásra kell elkészülve lennünk.

Nem akarok most, e helyen, hazánk jelenlegi viszonyainak taglalásába bocsátkozni, csak rá akarok mutatni arra, hogy az az irány, az a törekvés, a mi mindig a miénk volt és a mely a mi édes magyar hazánk jövőjét van hivatva biztosítani, nagy és hatalmas ellenségekkel áll szemben.

Az erők, a melyekkel ellenségeink rendelkeznek, nagyok; de az az Erő is, a mit bennünk a vallásunkkal folyó szeretet és kötelességérzet tart fenn, — szintén számottevő.

Képes az nemcsak ellentállásra, de alkotásra is, ha bátran, félelmet nem ismerve, megyünk a küzdelembe.

A mi feladataink nagyok. Megoldhatjuk feladatainkat, ha vallásunk szolgálatában minket az összetartás, a kitartás és a hazaszeretet vezet.

Lelkesítsen minket az a tudat, hogy midőn vallásunk érdekében munkálkodunk, a magyar hazának is szolgálatot teszünk.

Meg kell vallásunkat mint nemzeti vallást erősítenünk, mely a magyar faj fennmaradását is biztosíthatja.

Ezzel kapcsolatban törekednünk kell az egységes magyar állam függetlenségére, mert vallásunk és fajunk csak független állami életben található fel a jövő biztosítékát.

Mindannyian ezen egy eszme által vezéreltessünk.

Istápoljuk a jókat és álljuk utját a gonoszoknak.

Mindenikünk egy-egy apostol legyen. Hirdessük az Isten ígését, mely szeretetet parancsol, a mi pedig mindennek jogát, szabadságát és jólétét biztosítja.

Csak így érhetjük el, hogy a legszebb ima, a megelégedés érzete szálljon fel hazánkából a magyarok Istenéhez.

Édes magyar hazánk népe ma nem lehet megelégedett. — Veszély fenyegeti fajunkat és a nemzet nagy része még sem bír azokkal a jogokkal, a melyek minden emberrel együtt születtek s a melyeknek, ha elvették, visszaszerzésére közös erővel kell küzdenünk.

Világosítsuk fel a népet az iskolában, a templomban s a társadalom minden érintkezésében, hogy mi elválaszthatatlanul szolgáljuk az Istent és hazát.

Szószerint legyünk mindig és mindenütt a nép jogainak és jólétének.

Dolgozzunk, áldozzunk és ha kell, követeljünk azért, hogy fajunkat megerősítsük, — szabadságunkat, jogainkat, függetlenségünket biztosíthassuk.

Legyen érző szivünk, ha a szükölködők, a szegények esdő szava hangzik felénk.

Rázzuk fel az egyént, a társadalmat és az államot a szegényügy felkarolására, a mi eddig — fájdalom — oly annyira elhanyagoltott.

Filléreinket használjuk fel a nép nyomorának enyhítésére.

Ez a mi vallási felekezetünknek mindig feladata legyen.

Ne nézzünk azok példájára, kik milliárdokkal rendelkeznek, de a népet csak a türesre, a megadásra, az alázatosságra tanítják, de nem segítik elő, hogy a nép

a legszebb imával, a megelégedés érzetével járulhasson a mindenható Isten elé.

Hirdessük szóval és tettekkel, hogy Isten minket egyenlőknek teremtett; tehát Isten ellen vétkeznek az, ki az egyesek boldogulásának útjába akadályokat gördít.

Igyekezünk a munkásnépet, az úgynevezett kis existenciákat szorgalomra, munkásságra szoktatni s oda törekedjünk, hogy azok szorgalmuk és munkásságuk eredményét élvezhessék.

A mi vallásunk és hitelveink, mint beszédem elején mondtam, az Isten vallásparancsait akarja végrehajtani.

Az. imádja igazán Istenét, az teljesíti Isten parancsát, a ki embertársát emberi hivatásának betöltésére képessé tenni igyekszik.

Az embert emberré a szabadság, a jog teszi; különben csak eszköz egyesek kezében: kik önczéljokat, de nem az Istent szolgálják.

A miket elmondtam, azokat a mi felekezetünk mindig vallotta.

Hitem és meggyőződéseim szerint addig van létjogosultságunk, míg ezektől el nem térünk.

Tudom, senki sincs itt közöttünk, ki más nézeteknek hódolna.

Ebben a tudatban az egyházmegyei gyűlést ezennel megnyitom.

2. Ezután esperes ur számolt be a lefolyt 1898-ik év eseményeiről a következő szakavatottan összeállított nagyszabású jelentésében:

Nagyiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Mielőtt a tárgyalást megkezdendők, méltóztassék pár perczre becses türelmével megajándékozni, míg a szó-kásos jelentést felolvasom s az egyházi közéletünk terén mutatkozó jelenségekre rámutatok s azokból esetleg tanuságokat vonok le röviden.

A mi evang. reform. egyházunk általános helyzetét illeti, az egy év leforgása alatt bizony alig javult. A ve-

gyes házasságoknál a prot. felek hitközönye folytán törvényes kötéssel a pápista egyháznak előre eladott lelkek révén egyházunk a múlt évben is nagy veszteséget szenvedett. Csak az év végén mutatkozott némi fordulat, a mennyiben akkor a vegyes házasságoknál az egyik házastárs vallása előnyére létrejött kötéseknél a reform. egyház némi előnyt nyert. Ezt a jelenséget véletlennek nem lehet tulajdonítani, mert a pápista proteliscsinálás faktorai bizonynyal nem lankadnak, sőt nyilván mindent felhasználnak, hogy az országos törvény által engedélyezett reversalis-hadjárat nap-nap után diadalokat arasson. Hanem tulajdonítható annak, hogy lelkészeink a veszteségekből tanulságot meritvén, résen vannak s hitfeleink házasulandóit lelkiismereti kötelességökre s egyházuk iránt való hűségre intik, tehát kötelességök szerint hiven őrtállanak. Remélhető azért, hogy ha az őrtállók buzgósága nem lankad, de fokozódik, úgy a vegyes házasságok révén ha számbeli szaporulatot nem érhetünk is el, legalább létszámunk csökkenését megakadályozzuk. Tegyük is ezt, mert ellenesetben hűtlenek leszünk tisztünkhöz, hűtlen sáfárok, kik számadásra vonatunk, azért, hogy engedjük hiveinket az ev. tiszta elveire alapított egyházunktól elpártolni.

De távol van tőlem, hogy az e tekintetbeni felelősséget egyedül a lelkészek nyakába kívánnám háritani. Tényezők ebben: egyházunk hitelvei s a gyermekeit eligérő prot. házasulandók specialis viszonyai is. A hol például tulnyomóan vagy tisztán pápista községben, vagy vidéken szolgálatban álló prot. házasulandó helyzetében — felfogása szerint anyagi jövőjét biztosítja — ily módon kötött házassággal, holott nincs senki a közelben, a ki benne a szendergő hithűséget felébredtetné. Ilyen esetek hazánk nagy pápista vidékein mindig lesznek, az ilyen eseteket lelkészeink mulasztásának számlájára írni igazságtalanság lenne. De az ilyen esetek tanúsága az, hogy mi meg a hasonló körülményeket prot. vidékeken saját egyházunk javára igyekezzünk értékesíteni s az alkalmakat — a pápisták példája szerint használni fel.

De veszteségeink oka hitelvi álláspontunk is. A mi egyházunk evangéliumi alapon áll, tehát főelve a szeretet. Ezt az elvet a prot. papnak megtagadni nem szabad sem a gyermekek vallásoktatásánál az iskolában, sem a templomi szószéken, sem a hivekkel való érintkezésben. Szerintünk a bünbocsánat és az üdv forrása az isteni kegyelem. Míg az ellentáborban ezzel az egyház rendelkezik a papság révén, a kik tetszésök szerint, esetenként megszabott feltételek alatt sáfárolják ki ezeket a hiveknek s a feltételek be nem tartásának következtése az absolutio megtagadása és az elkárkozás. Ha aztán két egyént az egymás iránti szeretet házassági viszony kötésére vonz s közöttök a gyermekek vallásának kérdése szóvá lesz, mintha látnám, mi megy végbe a prot. fél lelkében; mintha látnám, mint győzi le lelkiismereti kétségeit éppen saját vallási meggyőződésének segélyével, okoskodván eképen: hiszen az én vallásom szeretetre kötelez engem még a pogány, még az ellenség iránt is, mennyivel inkább arra kötelez a pápista iránt, a ki szintén keresztyén, mint én; a kit a szív vonzalmával elébb szerettem meg, mintsem tudtam volna, hogy melyik felekezethez tartozik. Ha választottam lelki nyugalmának — hite szerint — feltétele az, hogy a születendő gyermekek pápisták legyenek, az én vallásos meggyőződésemet ily természetű kétség nem háborítja, — inkább, mintsem széttépjem azt a viszonyt, melyet a szív sugallt, mintsem választottamnak, leendő házastársamnak örökös lelki szorongást okozzak, inkább beleegyezem, hogy a születendő gyermekek pápista hitben neveltessenek, hiszen az én hitem nem tanítja, hogy azok előtt nincs nyitva az Isten kegyelmének ajtaja. És ha az ilyen szempontból természetesnek látszó okoskodást nincs aki ellenérvekkel megdöntse, — csoda-e, ha a vegyes házasságok révén, a lelkiismereti kényszer és megfélemlítés fegyvereivel harczoló papás egyház létszáma a mi veszteségünkkel gyarapodik. Ezt megakadályozni nincs más mód, mint valamelyes fegyelmi természetű egyházközségi intézkedés, a mit a létfenntartás természetes ösztöne is követel. Intézkedés az evangéliumi

tan alapján: ha vétkezik ellened atyádfia, dorgáld meg őt, te közötted és ő közötté, azután egy vagy két tanu előtt, végre mondd meg a gyülekezetnek s legvégül legyen előtted olyan, mint a pogány és fukar, más szavakkal: zárd ki az egyházból. Mert jobb az ilyenekkel szakítani, mint ha egyházunk kebelében maradván, a hitben gyengéknek öngazoló például szolgálnak. Bocsánat, hogy ennél a kérdésnél sokáig időztem; de hát szegény magyar prot. egyházunknak ez most a legégetőbb sebe, ezt a sebet hallgatással nem lehet gyógyítani.

Másik napirenden levő kérdés: a kongrua kérdése. Már ebben az évben meg fogjuk tudni, mi lesz belőle. Félek tőle, hogy a különben szegényes, de viszonyainkhoz képest még is kívánatos 800 forintos fizetés iránt táplált gazdag reménykedések sovány valóság formájában fognak testet ölteni. Tudjuk, hogy a kormány a kiegészítés alapjául az 1894-iki jelentő ivék adatait fogadta el s hogy ettől el sem is áll, abból következtetem, hogy a kimutatási ivék revisiójával megbizott konventi végrehajtó-bizottság sem akar ettől tágitani. Pedig tudjuk, hogy, mint közelebb a Sárospataki Lapokban Magyar Bertalan tisztársunk kifejtette, azoknak az iveknek az adatait a kegyelet diktálta oly célból, hogy a khártális díjtételek magasabb értékelése folytán az országos gyámintézet képesítetik arra, hogy özvegyeinket s árváinkat nagyobb gyámsegélyben részesíthesse. Ez a cél lebegett akkor lelkészeink szemei előtt. Ezt a célt akkor nem homályosította el semmiféle aggályoskodás, mert tudtuk, hogy ha többre van is felszámítva jövedelmünk, mint a mennyit igazság szerint megér, abból azért senki el nem vesz tőlünk egy fillért sem. A valóságnál kevesebbre számítani pedig a jelzett kegyeletes célra való tekintetből is, de e nélkül is, a papi karakter egyik vonását tevő igazságosság követelménye szerint is senkinek eszeágában sem volt. Ha már most a kormány kimondott szavának áll, velünk szemben igazságtalan lesz. Ezt az igazságtalanságot még tetézni fogja az, hogy a kath. lelkészi jövedelmek

realis alapon számíttatván fel, ezek kongruadotatioja a mienket telemesen meg fogja haladni s átvitt értelem-ben anyagi tekintetben beteljesül rajtunk a biblia fenyegetése: a kinek van, adatik; a kinek nincs, az is elvé-tetik tőle, a mije van. Vagyis a pápista papok nagyobb fizetéshez nagyobb összegű, a mi lelkészeink kisebb fizetéshez kisebb összegű kiegészítést fognak kapni. Adja az Isten, hogy rossz próféta legyék!

Örvendetes jelenség tanítóink segélyezése az állam-kormány részéről. 400 frtig való fizetékiegészítést kap egyházmegyénkben 19 tanító 2989 frt évi dotatioval. Ebből azonban levonandó a p.-helmezi és ptruksai tanítói állomás részére kiutalt összeg, mely, minthogy e két iskolában nem okleveles tanító van alkalmazva, nem folyósított.

50 frt ötödéves korpótlékot kapott 23 tanítónk. Ezek közül tizenegynek öt évre, tizenkettőnek csak egy évre utaltatott ki a korpótlék. A csicseri, csomonyai, soly-mosi, szürthei kérvényeket még nem intézte el a kormány. A többi tanítóknak — nem szolgálván még öt évet — korpótlékhoz igényök nincs.

Felső-Reviscsén, Helmezen, Ptruksán, N.-Kaposon ideiglencs tanítók vannak. Vajánban egyáltalán nincs tanító.

Minthogy a 400 frtos fizetés-kiegészítést és a kor-pótlékot is a ministeri rendeletben kitűzött határidő lejártával ismét kérni kell s a kérvényezésre nem a tanító, hanem az iskolai előljáróság van jogosítva, figyelmeztetem a lelkész urakat, hogy a határidők lejártát folyton figyelemmel kísérik, s a kérvényt idejében adják be a kir. tanfelügyelő urhoz, azzal a 9 darab melléklettel felszerelve, a melyeket már két körlevélben felsoroltam, mert a melyik iskola előljárósága ezt elmulasztja, az ugy a fizetés- mint a korpótlékot maga lesz köteles megfizetni a tanítónak. Azért irtam a közelebbi CXXIV-ik körlevélben, hogy e tekintetben a felelősséget a lelkész urak viselik, mint iskolaszéki elnökök.

Ezekhez a kérvényekhez egyházi főhatósági nyilatkozat is kell, a mit püspök ur ő méltósága állit ki.

Ezért közvetlen a püspöki hivatalhoz forduljanak ezután a lelkész urak.

Ezzel az intézkedéssel ellenkezőleg intézkedik ujabban a közokt. ministerium f. hó 13-án 19,291. sz. a. kelt rendelete, mely szerint azoknak a tanítóknak, a kiknek rövidebb-hosszabb időre engedélyeztetett már a fizetés- és korpótlék, azoknak ezek további kiutalásáért folyamodni nem kell, hanem e helyett a megyei közig. bizottságok, illetőleg a kir. tanfelügyelők fognak intézkedni arra nézve, hogy az utalványozási rendeletek hivatalból megújíthatók legyenek. Mindezeknél fogva az iskolaszékek, közelebb a lelkészek és tanítók várják be a megyei közig., illetőleg a kir. tanfelügyelő utasítását s felhívását, s ahoz képest tegyék meg jelentéseiket. De azt különösen hangsúlyozza püspök ur ő mlga, hogy 1. mindazon változások, melyek az államilag segélyezett iskola tanítójának személyében, 2. az iskola viszonyai-ban, 3. az iskolafenntartó vagyoni helyzetében beállanak, az iskolaszékek által haladéktalanul bejelentendők, mert a mulasztás vagy visszaélés okozta minden kárért, mely abból az államkincstárra háramolhat, az iskolaszék egyetemleg s tagjainak vagyoni felelőssége mellett szavatol.

Fájdalommal jelentem, hogy Tóth József palágyi lelkész, mintegy hat hónap óta volt orvosi kezelés alatt Budapesten és Ungváron. Mint értesültem, csak a közelebbi napokban érkezett haza. Őszi egyházmegyei gyűlésünk 27-ik sz. határozatában ugy intézkedett, hogy Palágyban a lelkész szolgálatképtelensége alatt a gálócsi lelkész teljesítsen kiegészítő papi szolgálatokat. Azonban a gálócsi lelkész betegsége miatt e megbízatásáról lemondott. Azóta Palágyba 3-ik vasárnaponként a szomszéd lelkészek járnak isteni tiszteletet tartani. Különben a helybeli tanító szolgál.

Hasonló helyzetben van Iske. Pazar István iskei lelkész még a múlt évi szeptember óta szolgálatképtelen. Itt október óta a beési lelkész tesz minden vasárnap s hétköznap is, hetenként kétszer templomi szolgálatot.

Jelenlegi gyűlésünknek intézkedni kell, hogy ugy Palágyban mint Iskében a nép lelki szüksége a legtel-

jesebb mérvben kielégíttessék káplánok behelyezésével; ha ez nem lehetséges, a beési, illetőleg a szelmenczi lelkészek megbizása által, határozott dotatio mellett, határozott és kötelező kiségitő szolgálatok teljesítése útján.

Az egyházkerületi névkönyv kiállításához szükséges statisztikai ivenek fel van jegyezve, hogy azokat az újév első napján töltsék ki a lelkészek s hogy január 10-ig küldjék be az espereshez. Még is volt négy lelkész, a kik úgy elkéstek, hogy ezek ivét csak január 25-ikén küldhettem a többi után a szerkesztőnek. Az egyházmegyei jó rend nevében kérem tisztársaimat jövőben nagyobb pontosságra.

Néhai Lesnyánszky György volt jenkei lelkész fia: Lesnyánszky Gyula munkaképtelensége hatósági orvos által igazoltatván, püspök ur ő mlga megengedte, hogy részére a kerületi özvegy-árva és szükösi tárból az évenkénti gyámsegély kiadassék. A segélyt a segélyezett testvére, Lesnyánszky Endre n.-bereznai dijnok veszi át, a segélyezett életben létét a nyugtákon az ottani főszolgabíró igazolja.

A kongrua-iveket a konventi végrehajtó-bizottság revisio végett visszaküldvén, azokat a helyszínén ugyanazok revideálták, a kik az eredeti összeírást is teljesítették.

A veskóczi leányegyház Bosnyák Honortól templomhelyül 128 □-öl beltundust vásárolt 400 frtért. Ezt az adás-vételi szerződést megerősítettem s utólagos jóváhagyását kérem.

Egy lelkészen az országos gyámintézeti járandóságot a szolgabíró hajtotta be. Mondja ki az egyházmegye határozatilag, hogy az ilyen ezután fegyelmi alá vonatik.

A gyűlés alkalmával kiosztattam a tanítók közt 38 db „A tüdővésztől való óvakodás“ czimű füzetkét, kiadja a m. kir. belügyminister azzal a felhívással, hogy igyekezzenek a tanítók módját találni, hogy a füzetben foglaltak a nagyon elterjedt és veszélyes kórtól való önmegóvás érdekében a nép tudomására hozassa-

nak, nemcsak, hanem hogy saját érdekében az adott utasításokat a nép értse meg és teljesítse is.

A földmivelésügyi minister „Utasítás a szőlők felújítására“ cz. könyvet adott ki. Ezt a könyvet a nevezett ministerium levelezőlapon való megkeresésre a lelkészeknek és tanítóknak ingyen küldi meg.

Egyházaink népmozgalmi és vagyoni viszonyait a következőkben adom:

Lélekszám:	25370,	mult évinél több	= 328.
Született:	953,	„ „ „	= 17.
Meghalt:	743,	„ „ „	= 149.
Házasság t. p.:	194,	„ „ „	= 40.
„ vegyes:	39,	„ „ „	= 5.
Megegyezés volt javunkra:	3,	kevesebb	= 1.
„ „ veszteségünkre:	6,	több	= 3.
Konfirmáltatott:	553,	több	= 17.
Áttért:	3,	mint a mult évben.	
Kitért:	13,	több	= 7.
Mindennapos iskolaköteles:	3266,	több	= 148.
„ iskolába járt:	2657,	kevesebb	= 24.
Ismétlő-iskolaköteles:	1145,	több	= 5.
„ iskolába járt:	944,	kevesebb	= 97.
Állami „ „	327,	több	= 89.
Községi „ „	202,	több	= 128.
Más felekezeti iskolába jár:	68,	kevesebb	= 14.
Építkezésre fordított:	11594 frt,	több	= 2732 frt.
Adakozásból befolyt:	4743 frt,	több	= 1383 frt.
Gondnoki bevétel:	38691 frt,	több	= 2093 frt.
„ kiadás:	34937 frt,	több	= 1933 frt.
„ maradvány:	3754 frt,	kevesebb	= 274 frt.
Tőkepénz:	81424 frt,	több	= 2527 frt.
Adósság:	20987 frt,	több	= 6520 frt.

Mínthogy a tőkevagyonból 50845 frt három egyházé, marad a többi egyháznak 10 ezer frt tőkéje. A mi vagyonnak annál csekélyebb, mert a 20 ezer frt adósság is ezeket terheli.

Van még a tiszahát-erdőközön lelkészek, tanítók, egyházak részére jövedelmező tőkevagyon: 6381 frt.

Szegényalap két járásból: 1126 frt.

Magtár: 2245 köből, kevesebb 780 köből.

Magtárpénz: 1951 frt, csak két járásból.

Urasztali alap egy járásban: 167 frt.

Egyházi földbirtok 2 járásban: 138 hold.

Országos közalapra 1898-ra megajánltatott: 1013 frt 27 kr. Az év végéig befolyt: 952 frt 32 kr. Hátralék: 60 frt 95 kr.

Reformatio emlékűnnepi perselypénz: 13 frt 88 kr.

Országos gyámintézeti kirovás 10⁰/₀ beléptidij és 2¹/₂⁰/₀ évi járadék, kirovatott: 1394 frt 15 kr. Mind befolyt.

A mult 1898. évben 194. sz. a. iktatott ügyeket 1016. sz. a. intéztem el. 1893-ban volt az iktató 115 sz. Napló 552. Tehát 5 év alatt szaporodott az iktatott beadványok száma 79-el; az évi levelezési szám pedig szaporodott 464 darabbal. Ez a szaporodás gyámintézetek, tanítói kor- és fizetéspótlékok és kongrua-tárgyakra esik. Valószínű, hogy az esperesi munka ezen intézmények fejlődésével, illetve életbeléptetésével még nagyobb mérvben fog szaporodni.

Ezzel magamat a közgyűlés kegyességébe, a felveendő tárgyakat szokott érdeklődésébe ajánlva, előterjesztésemet befejeztem.

3. Az egyházak képviselői megbízó leveleiket bemutatván,
igazoltattak.

4. Magyar József egyházmegyei tanácsbíró megrongált egészségére való tekintetből tanácsbírói állásáról lemond.

Egyházmegyénk sajnálattal veszi tudomásul ezen hűséges hivatalnoknak a bírói karból távozását; fáradozása jutalmául érdemeit jegyzőkönyvbe igtatja, egyszersmind ezen

állás betöltése végett a szavazást elrendeli és annak foganatosítására esperes urat felkéri.

5. Ugyancsak Szabó Győző világi tanácsbíró súlyos betegsége folytán mond le világi tanácsbírói állásáról.

Egyházmegyénk ezen lemondást is sajnálattal veszi tudomásul, mert Szabó Győző rövid hivataloskodása ideje alatt bebizonyította rátermettségét és ügybuzgóságát, a miért egyházmegyénk hűséges szolgálatát és sikeres működése emlékét jegyzőkönyvben örökíti meg s az állás betöltését elrendeli.

6. Esperes jelenti, hogy a reviscei egyház hivei Kálniczky János lasztóczi segédlelkészt meghívás útján egyhangulag lelkészökké választották.

A választás megerősítették és a főtiszteletű egyházkerületre felterjesztetik.

7. A vajkóczi egyház megújított díjlevelét három példányban megerősítés végett beterjeszti.

Megerősítették és a főt. egyházkerületre jóváhagyás végett felterjesztetik s ha a megerősített díjlevelek visszaérkeznek, esperes ur felkéretik a választás elrendelésére.

8. A nagy-kaposi egyház előljárósága jelenti, hogy 1898. január 1-től üresedésben levő nagy-kaposi tanítóságra, miután többszöri pályázati hirdetés folytán sem jelentkezett okleveles tanító, Juhász Andor II-od éves

képezdészt hozták ki tanítónak, kérik megengedtetni, hogy az illetőt ideiglenes tanítóul alkalmazhassák.

Közgyűlésünk megengedi, hogy Juhász Andor mint tanító működhesék ideiglenesen a kaposi iskolában, de oly kikötéssel, hogy az illető az osztályvizsgákat évről-évre tegye le, a lelkész pedig az erről szóló bizonyítványt az egyházmegyére terjessze fel.

9. A nagy-szeretvai egyház előljárósága a lelkészi díjlevelet, melyben az eddigi keresztes élet szemes életre változtatott, megerősítés végett három példányban beterjeszti.

Megerősítettik és a főt. egyházkerületre jóváhagyás végett felterjesztetik.

10. Kenessei Béla, mint az országos ref. közalap végrehajtó-bizottságának jegyzője, 1897. évi közalapi számadás ivét megküldi.

Tudomásul vétetik és levéltárba tétetni rendeltetik.

11. Pazar István iskei lelkész, ki öt hónap óta ágyban fekvő beteg, az istenitisztelet teljesítése iránt intézkedést kér.

Utasítatik az iskei lelkész, hogy az istenitisztelet végzése végett segédlelkészt alkalmazzon, ha azonban ez nem sikerülne, az egyházmegye a beési lelkészt bizza meg ezen kötelesség teljesítésével, oly módon, hogy minden vasárnap egyszer, hetenkint

pedig kétszer végezzen istenitisztele-
tet, mely fáradságáért az egyházmegye
részéről 100 frt, az iskei lelkész részé-
ről szintén 100 frt tiszteletdíjban fog
részesülni; melyre nézve utasittatik
az iskei egyház gondnoka, hogy 100
frtot a lelkész fizetéséből vonjon le s
azt a beési lelkésznek szolgáltatassa át.
Minthogy pedig a beési lelkész be-
szolgált az iskei egyházba hat hónapig,
ezen fáradsága fejében 50 frt tisztelet-
díjban részesül az egyházmegye részé-
ről. Azon időben pedig, midőn a beési
lelkész Iskében végez istenitisztele-
tet, helyette otthon Papp Lajos tanító vé-
gez; ő is 20 frt tiszteletdíjban részesül
az egyházmegye pénztárából.

12. Balogh Dániel palágyi tanító, ki az évek óta
betegeskedő lelkész helyett az istenitisztele-
tet teljesíti, mely fáradozásáért 1897-ik évben 60 frt tiszteletdíjban
részesült, minthogy pedig a palágyi lelkész oly súlyos
beteg, hogy semmiféle egyházi teendőt nem végezhet,
a helyette szolgáló Balogh Dániel fáradságához mérten
tiszteletdíját főlebb emeltetni kéri.

A palágyi lelkész első sorban
káplántartásra köteleztetik. Ha azon-
ban káplánt nem kaphatna, azon esetre
a palágyi isteni tiszteleti teendőkre
nézve az egyházmegye következőleg
intézkedik. A szelmenzi lelkész vasár-
naponként végzi az istenitisztele-
tet egyszer; kiosztja az urvacsorát hat-
szor; teljesíti a rendkívüli istenitisz-
teleti teendőket, temetést, esketést, ke-
resztelést. A vasárnapi egyik isteni-
tiszteletet s a hétköznapi könyörgéseket
Balogh Dániel palágyi tanító fogja

végezni. E szolgálatokért úgy a szelenczi lelkész, mint a palágyi tanító évi 100—100 frttal díjaztatik, melynek felét az ungi egyházmegye pénztára, felét pedig Tóth József palágyi lelkész fizeti.

13. Az 1898. évi szept. 30-án Csicserben tartott közalap-ellenőrzőbizottság ülésének fenti szám alatt kelt határozatával felhívta az ungvári egyház előljáróságát, hogy a közalapi ívet helyesbitse, illetve egyeseket, kik anyagi állásukhoz mérten csekély díjat fizetnek, azokat nagyobb összeggel rója meg. Mire nézve az ungvári egyház előljárósága 1898. október 9-ik napján tartott presbyteri ülés jegyzőkönyvének 3-ik pontja alatt hozott határozatával igazolni igyekszik, hogy mind azok az egyháztagok, kik a kimutatás szerint egyházi adókötelesek, vagyonukhoz mérten közalapi fizetéssel meg vannak róva. Nemcsak, hanem a mint a közalapi ívben látható, ezen fizetők közül el is haltak, mások pedig eltávoztak, úgy, hogy ezek tartozását az egyház saját pénztárából fizeti. Továbbá utalnak arra, hogy az egyháztagok összes egyenes állami adója 4192 frt 55 krt tesz ki, tehát a kezelési szabály 5-ik §. p) pontjának és a 6-ik §. kivánalmainak 43 frt 70 kr. befizetett összeggel elég van téve, a miért kéri az egyházmegyét, hogy méltóztassék a befizetett összeggel megelégedni.

Ezen ügy megvizsgálására Szücs István és Nyomárcay Aurél küldetnek ki, jelentésük őszi gyűlésünkre bevérván.

14. Az 1897-ik évi szept. 9-én tartott őszi egyházmegyei közgyűlés 28. számú határozatával utasította a p.-helmecki egyház gondnokát és felkérte Korláth Béla urat, hogy a néhai Korláth László által községi szegényalapul hagyományozott, s az egyház kezelése alá adott mintegy 200 frt tőkéről és kamatairól jelentést tegyenek.

Mire nézve az illetők jelentik, hogy mintegy 214 frt 8 krt kipuhatoltak, s annak egy részét közigazgatási uton biztosították is, a befolyt pénzt takarékpénztárba helyezték, hanem a fentebb kimutatott összegből 25 frt kétes, miért is kéri az egyházmegye további intézkedését.

Közgyűlésünk Korláth Béla urnak eddigi szives fáradozásáért köszönetét nyilvánítja s fölkéri, hogy a gondnokkal egyetemben igyekezzék odahatni, hogy a mennyire lehetséges, a kétesnek látszó összegeket is biztosítsák s úgy az eddig befolyt, s ezután befolyandó összegeket az egyházmegyei pénztárba beszállítsák, a hol az a helmezi szegények javára fog kezeltetni.

15. Az 1898. márczius 29—30-án tartott tavaszi egyházmegyei közgyűlés 16—17. sz. jegyzőkönyvi pontjával utasította az egyházmegyei építészeti bizottságot, hogy a szürthei templom restaurálása szempontjából a tervezetet és költségvetést, valamint a templomjavítást elhatározó jegyzőkönyvet terjessze be. Építészeti bizottság feladatának eleget tett, eljárása a gyűlés által jóváhagyatott. Minthogy az egyház a közalaphoz is segélyért folyamodott, ezen iratok oda lettek felterjesztve, most pedig azokra szükség lévén, onnan visszakérendők.

Közgyűlésünk felkéri esperes urat, hogy a nevezett iratok visszaszerzése iránt a lépéseket megtenni sziveskedjék.

16. Laub Sándor kir. s.-tanfelügyelő 1898. aug. 28-án Záhony község képviselőtestületével felvett jegyzőkönyvet terjeszt be, mely szerint a záhonyi evang. reform. egyház felekezeti iskoláját az államnak által adná az egyházmegye beleegyezésével, a becsatolt jegyzőkönyvben megállapított feltételek mellett. Ezen jegyzőkönyv

Szabó József eszenyi lelkésznek adatott ki véleményezés végett, ki beadott jelentésében oda nyilatkozott, hogy a politikai község előljárósága és s.-tanfelügyelő között létrejött jegyzőkönyv oly fogyatékos és annyi áldozatot kíván a község lakosságától, hogy az ebből származó előny nincs arányban a hozandó áldozattal, nem is említve hogy a tanítók lakásáról és azok fenntartásáról nincs említés téve; de a mi legfőbb: hiányzik az egyház-község hozzájárulását igazoló határozat is.

Közgyűlésünk ily nagyfontosságú ügyben jelenleg nem dönt, hanem utasítja a záhonyi egyház presbyteriumát, hogy hozzon ez ügyben határozatot, melyet az egyházközség is tárgyaljon, a melyben ki legyenek tüntetve azon okok, melyek folytán az egyház az iskoláját az államnak által akarja adni; de egyszersmind kilegyen tüntetve az is, hogy a beállítandó tanítók részére a lakást ki fogja adni a szerződő felek közül és ki fog gondoskodni annak fenntartásáról, a mennyiben a betervezett jegyzőkönyvben erről említés téve nincs.

17. Indítványoztatott, hogy a parochialis könyvtárak egyházmegyei segélylyel rendeztessenek.

Mivel a főtiszteletű egyházkerület a parochialis könyvtárak felállítása iránt 1898-ik évi őszi közgyűlésének 38. számú határozatával intézkedett, mennyiben az ide vonatkozó szabályzat elkészítésével a főiskolai igazgatótanácsot bizta meg, annak szüksége fenn nem forog, hogy egyházmegyénk a főiskolai igazgatótanácsot az előmunkálatok elkészítésével megelőzze, miért is az indítvány mellőztetik.

18. Indítványoztatott, hogy az 1898-ik évi tavaszi egyházmegyei gyűlés által hozott 61. számú határozat, mely azt rendeli, hogy azok a lelkészek és tanítók, kik a Horváth-alapból segélyeztetni óhajtanak, ez iránt minden alkalommal kérvényezzenek, változtassék meg, illetve szüntetessék meg ezen szégyenletes eljárás, hanem úgy intézkedjék az egyházmegye, hogy a segély kérvényezés nélkül adassék azoknak, kik csekély fizetésük vagy más körülményeik folytán segélyre szorulnak.

Egyházmegyénk az ez ügyben hozott határozatát továbbra is érvényben tartja s a segélyeket a végrendelet szellemében ezután is azoknak adja, a kik az iránt kérvényeznek; felhivatik egyszersmind az egyházmegyei ügyész, hogy a végrendelet ide vonatkozó pontjáról jogi véleményt terjesszen be.

19. Ugyancsak indítványoztatott, hogy az egyházmegye rendelje el, hogy mindazon lelkészeknek, kik az egyházmegyei özvegy-árva gyámintézetnek tagjai, kik 1891. évtől tagsági díjaikat befizették, azoknak nevei, valamint az ezután belépőké is, az egyházmegye jegyzőkönyvében évről-évre kinyomassék. Ugyanezzel kapcsolatban indítványoztatott az is, hogy miután a kongruatortörvény értelmében az özvegy-árvatári fizetés terhe az államsegélyre jogosult lelkészeket sulytani nem fogja, az alapszabály ide vonatkozó része úgy változtassék meg, hogy a befizetés ne 12 évig tartson, hanem a lelkész haláláig.

Egyházmegyénk a változott viszonyok folytán nem látja szükségét, hogy az özvegy-árvatár tagjainak nevei a jegyzőkönyvben kinyomassanak, mert az alapszabály ide vonatkozó pontja módosítást szenved, a mennyiben a befizetés nem 12 évig, de a lelkész haláláig tart. Azon lelkészek pedig,

kik államsegélyben nem részesülnek, 800 frt után köteleztetnek fizetni a 2⁰/₀-ot.

Az alapszabály ily módon való szövegezésére a főjegyző fölhivatik, munkálata őszi gyűlésünkre beváratván.

20. Miután a Sárospataki Lapok körönkénti hordatása beszünttetett, sok lelkész azon helyzetbe jutott, hogy egyházi lapot nem olvasott; minek folytán számvevőszék javasolja, hogy a Sárospataki Lapok minden egyházban a lelkész és tanító részére megrendeltetvén, az előfizetési összeg a Horváth-alapnak lelkészeket, tanítókat és egyházakat illető jövedelemből első sorban vonassék le, a megrendelt lap pedig bekötötte az egyház tulajdonát képezze.

Ezen indítvány elfogadtatik s a Sárospataki Lapok az 1900. jan. 1-től minden lelkészi állomásra a lelkész és tanító használatára megrendeltetik a Horváth-alap terhére, mely összeg a lelkészeket, tanítókat és egyházakat illető jövedelemből első sorban levonatik.

21. Az egyházmegyei könyvtárnok jelenti, hogy a Novák Lajos volt ungvári lelkész által Makay örököstől a könyvtár részére vásárolt vaskályhát, miután az ára kifizetve nincs, az eladó el akarja vinni.

Miután a kályha kifizetve nincs, egyházmegyénk belenyugszik, hogy adassék vissza az eladónak.

22. Pénztárnok jelenti, hogy miután az egyházmegyének egy korábbi határozata folytán a lelkészeknek 100, tanítóknak pedig 50 frtos személyes kölcsön adatott, miből azon kellemetlenség állott elő, hogy az illetők, ha meghaltak, vagy eltávoztak az egyházmegye kebelé-

ből, hátramaradottaikon éppen úgy mint az eltávoztotakon vagy nem, vagy csak igen nagy bajjal lehetett az adósságot behajtani.

Mire nézve egyházmegyénk elrendeli, hogy ezentul személyes kölcsön sem a lelkészeknek, sem a tanítóknak ne adassék, a jelenleg tartozók pedig köteleztetnek a személyes kölcsönt 10⁰/₀-al, az azon felüli tartozást pedig 20⁰/₀-al törleszteni évenként.

23. Ugyanaz előterjeszti, hogy a néhai Kovách Károly 1260 forint tőketartozása után 1882. évi január 1-től 1898. december 31-ig a kamathátralék 1499 frt 40 kr-ra szaporodott, amihez járul még az általa folytatott perre kiadott 174 frt 65 kr., tehát összesen 2934 frt 05 kr. Számvevőszék javasolja ezen tartozásnak per utjáni behajtását.

Közgyűlésünk még egy kevés ideig nem akar perrel támadni az örökösök ellen, hanem felkéri gondnok urat, hogy tegyen lépéseket Nyeviczkey Antal urnál a békés kiegyenlítés iránt, ha azonban az ő közbenjárása célhoz nem vezetne, az esetre utasittatik az egyházmegyei ügyész a Kovách Károly örökösei ellen a pert megindítani.

24. Ugyanaz előterjeszti, hogy a Makay Endre örökösei az őket terhelő 1000 frt után a kamatokat nem fizetik, úgy, hogy 1898. év december óta a kamat már 335 frt 13 kr-ra szaporodott, ugyanazért a számvevőszék javasolja ezen tartozást és hátralékos kamatait behajtatni.

Utasittatik az egyházm. ügyész, hogy a Makay Endre örökösei ellen a pert haladéktalanul kezdje meg s

rajtuk úgy a tőkét, mint annak kamatait hajtsa be.

25. Az egyházmegyei özvegy-árvatár III. fejezet c) pontja úgy rendelkezik, hogy a gyámsegélyre jogosultaknál a segélyek élvezése a kegyév elteltével azonnal kezdetét veszi egy évi illetményüknek egyszerre és előlegesen való kifizetésével; amennyiben pedig ezen rendelkezés nem áll összhangban az országos özvegy-árvatár idevonatkozó intézkedésével, mert a gyámsegély kifizetése három havi előleges részletekben történik, miért is indítványoztatott, hogy egyházmegyei özvegy-árvatárunknál is 3 havi előleges részletekben történjék a kifizetés.

Az indítvány elfogadtatik s az özvegy-árvatári alapszabály III. fejezet c) pontja ily irányban módosítottatik, utasítatván a pénztárnok, hogy jövőben a gyámsegélyeket három havi előleges részletekben tegye folyóvá, de ugyanakkor az e.-m. főjegyző is utasítottatik, hogy a gyámintézeti alapszabály ide vonatkozó pontját így szövegezve őszi gyűlésünkre terjessze be.

26. Nemes Elek 1898. nov. 8-án Putka-Helmeczre választatván tanítónak, beterjesztett bizonyítványai alapján az ungi egyházmegyébe kebeleztetését kéri. S miután tanképesítő okmánya még nincs, annak megszerzését 1900. szept. 1-ére igéri.

Nemes Elek P.-Helmeczre megválasztott tanító, oklevele megszerzéséig ideiglenesen alkalmaztatik. Mivel azonban utóbbi évekről szóló bizonyítványai hiányosak, a templomi isteniszteletben lelkészi teendőket nem végezhet. A p.-helmeczi egyház pedig utasítottatik, hogy pályázat útján oklevelés tanítót nyerni igyekezzék.

Nevezett tanító ideiglenes alkalmazása tudomásvétel végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjesztetik.

27. Az ungi egyházmegyéből f. évi május 2-án Miskolczon tartandó egyházkerületi gyűlésre képviselőkül megválasztatnak:

Az elnökségen kívül, mint a kik hivatalból tagjai a kerületi gyűlésnek, Virág József, Szabó József egyházi, Stépán László, Minaji István világi tanácsbírák, Homoky Antal egyhm. főjegyző.

28. A főtiszt. egyházkerulettől 1898. nov. 24-én az ungi egyházmegye részére küldött segélyek a segélyosztó bizottság által beterjesztett jegyzőkönyv szerint következőleg osztattak ki:

Baldácsy-alapból (300 frt 76 kr.): lelkészi gyám-tár 200 frt, postadij 53 kr., özv. Kása Endréné 60 frt, Makay Etelka 30 frt, Pazar István 10 frt 23 kr; összesen 300 frt 76 kr. — Hollandit-árból (80 frt): özv. Nagy Menyhértne 60 frt, Pazar István helyett Magda Jánosnak vallástanításért 20 frt; összesen 80 frt. — Nagy Gedeon-alapból (100 frt): iskolásoknak 10 frt, Enyedy Lajosnak 19 frt, Csengery Jenőnek 16 frt, Böszörményi Jánosnak 15 frt, Bóczér Istvánnak 10 frt, Laky Józsefnek 20 frt, Juhász Andornak 10 frt; összesen 100 frt. — Szükösi-tár (40 frt): Szabó Albertnek 15 frt, Szücs Istvánnak 25 frt; összesen 40 frt. — Szegény lelkészek s tanítóknak 3 frt 74 kr., Pazar Istvánnak 3 frt 74 kr. — Államsegély (397 frt): ifj. Szakal István 50 frt, Balog Dániel 30 frt, Szücs István 66 frt 24 kr., Tóth Lajos 80 frt, Pazar István 40 frt, Erdélyi János s.-lelkész 20 frt, Tóth József 50 frt 76 kr., nagykaposi egyház 60 frt; összesen 397 frt.

A bizottság jelentése tudomásul szolgál.

29. Olvastattak CXIX—CXXIV. jelzett esperesi körlevelek, melyeknek kivonatos tartalma: CXIX. Komjáthy Gábor ungvári lelkésznek Erzsébet királyasszonyunk gyászünnepején mondott imája ajánlatik. A f. évi konventi jegyzőkönyv 35. lapján 6-ik pont, ugyanott 9-ik pont, — f. évi tavaszi kerületi gyűlés 46. és 99. pont, s a f. évben Bátfán tartott egyházmegyei gyűlés 53. pontokra utalás. A régi 1 kros váltópénznek a perselyből beváltására a gondnokok figyelmeztetnek. Léway Lajos sárkereszturi lelkész egyházi munkálataira szóló előfizetési felhívás küldetik. — CXX. Egyh. ker. vil. tanácsbiróra szavazat rendeltetik. A népoktatás körébe vágó intelmek. CXXI. Az iskolaszéki elnököket utasító rendelet a tanítói államsegély és korpótlék ügyében. CXXII. Erzsébet királyné emlékfái ültetésre felhívás. A kitérés ismételt bejelentésének nem 14, hanem 15-ik napon kell történni. Sürgetése az ötödéves tanítói korpótlék iránti kérvény beadásának. CXXII. Ker. vil. tanácsosbiróra szűkebbkörű szavazat rendeltetik. Sürgetése a bátfai gyűlés 53-ik pontjának. CXXIV. Tavaszi gyűlés 1899. ápril 5-ére tüzetik ki. Kérvények beadási határideje márczius 23. Az 5 évre engedélyezett 400 frtra való állami pótlása a tanítói fizetéseknek ismételten kérendő, s ezzel együtt az ötödéves korpótlék is.

Mindezek mint körözött dolgok tudomásul szolgálnak.

30. A nyarádi egyház 1898. febr. 6-án tartott egyházi közgyűlése jegyzőkönyvét mellékelve kérvényt ad be, mely szerint 1891-ben az alkalmatlan parochiát eladva, 10 kat. holdat tevő birtokot vett tágas belfundussal és rajta alkalmas lakással 5 ezer forintért, melyből ez idő szerint, mint a vételkor is tervbe vették, 2000 négyszögöl belsőséget 1200 forintért s a szántóföldből 10 holdat, az ugynevezett rétkertet, 1000 ölével számított holdját 200 forintért eladni szándékozik, mely eladáshoz az egyházmegye jóváhagyását kéri.

A nyarádi egyháznak ezen előnyös birtokeladásába az egyházmegye azon záradékkal, hogy az eladási ár adósságtörlesztésre fordítottassék, beleegyezését adja, felsőbb jóváhagyás végett tisztelettel fölterjesztvén azt a főtiszteletű egyházkerületre.

31. Id. Szakal István szeretvai lelkész mult gyűlésünk 63-ik pontjára vonatkozólag jelenti, hogy egyháza a n.-dobronyi gyűlés alkalmával 70 frt segélyt kapott, mely — talán tévedésből — tanítói kamarára adatott, holott ők lelkészi roskadozó ól rendbehozására kérték; melyből 20 forintot a kért célra fordítottak, 50 forint pedig meg van s kamatoz, várva a kamara-építést, melyet az egyház — a sok építkezésből kipihenvén magát — munkába veend.

A jelentés tudomásul szolgál s a legközelebbi egyházlátogatóság utasítatik, hogy meggyőződést szerezzen és jelentést adjon, vajjon az 50 forint rendes kötvényre adatott-e ki? Mely különben is mielőbb céljára fordítandó.

32. Szőlősy Gyula, mint legközelebbi tavaszi gyűlésünk 59-ik pontja értelmében a pallói egyház földjének bérbeadása iránt egyházmegyei kiküldött jelenti, hogy nevezett egyház féltelki külső állományát 6 egymásután következő évekre a legtöbbet ígérő egyház gondnokának, Ferencz Istvánnak 111 forintért kiadta, ki ezenfelül a föld után eső összes egyházi és állami adókat is fizeti.

Tudomásul szolgál.

33. Homoki Antal kis-gejőczy lelkész az iránt terjeszti be panaszos kérvényét, hogy a más vallásuakra kirótt kétszeres tandíj behajtását a szolgabíró megta-

gadta, miután előzőleg egy fizetni nem akaró szüle az alispán urhoz járt panaszra; miből az tűnik ki, hogy a kis-gejőczyi egyház iskolájával a vármegye akar rendelkezni. Kéri azért a nagytt. egyházmegyét, hogy autonomikus jogaink megvédelmezése céljából e tekintetben intézkedni kegyeskedjék.

Az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 45. §-a szerint kétszeres tandíjt szedni nincsen joga a tanítónak; de az egyház presbyteriuma azon gyermekek szüleit, kik a felekezeti iskola fentartásához mint egyháztagnem járulnak, iskola-fentartás czimén évenként minden iskola-lás gyermek után 1—1 frttal megadóztathatja.

34. Magyar József a bezői anya- és zahari leány-egyház lelkésze kéri a nt. egyházmegyét, hogy a zahari leány-egyház a presbyteriumnak 1899. márczius 5-én hozott határozata értelmében utasítsa, hogy a lakhatatlan tanító-ház, iskola és magtár építést ne hallogassa, hanem ez év május havában ahhoz okvetlen hozzá fogjon.

Mivel a kérvényhez sem költségvetés, sem kivetés, sem az egyházmegyei építészeti bizottság véleménye nincsen csatolva, visszatéttik azon utasítással, hogy a zahari leány-egyház az építkezésben egyházmegyénk követtelményeinek megfelelni kötelességének ismerje.

35. Az ásványi leány-egyház nevében és megbizásából Bacskay Sámuel felügyelő, lelkész és Kovács Ferencz gondnok hivatkozással 1898. évi tavaszi gyűlésünk 16-ik pontjára, az építendő lelkész-tanítólak tervrajzát, költségvetését az e célra eszközölt 800 forint kivetést az építési bizottság véleményes jelentését s azon presbyteri

és közgyűlési jegyzőkönyvekben foglalt ígéretet, hogy a gyalog- és igás-munkát, mely 400 frtra tehető, szintén az egyház adja, mellékelve a Horváth Mária-alapból az ezer forint segélyt, az ásványi leány-egyháznak kéri kiutalni; egyuttal minthogy a kivetett 800 forintból ez évben csak 300 forintot remélnék beszedni, 500 forint kölcsönért is kérelmeznek.

A Horváth Mária-alapból ez évben kiutalandó ezer forint segély ujonnan építendő lelkész-tanító lakra az ásványi leány-egyháznak adatik, azon utasítással, hogy az építés folyama alatt a lelkész az egyházmegyei felügyelet tekintetéből az e.-m. építészeti bizottságot esetről-esetre megkeresni s az építkezés folyamáról tájékoztatni kötelességének ismerje. Az ásványi egyház 500 frt kölcsön iránti kérvénye pedig, mivel egyházmegyénk jelenben nem kölcsönözhet, pártolással felterjesztetik a főtiszt. egyházkerületre, azon megjegyzéssel, hogy a nyerendő kölcsönt évenként 10%-al törleszteni tartoznak.

36. A veskóczi leány-egyház templomot óhajtván építeni, kellőleg felszerelt folyamodványát szintén az ezer forint segély megnyerhetése céljából nyújtja be.

A veskóczi egyház kérelme ez idő szerint nem teljesíthető.

37. A Tiszahát-erdőközi járás egyházlátogatósága jelenti, hogy Záhonyban a tanítói díjlevélben a lakás nincs bevezetve.

Ugy a záhonyi, mint más egyházak tanítói díjlevelébe a lakás bevezetendő; s az így három példány-

ban kiállított díjlevél a nt. esperesi hivatalhoz betérjesztendő.

38. Ugyanazon egyházlátogatóság jelenti, hogy Ásványban az Ujhelyiné-féle 172 frt tartozás nincsen biztosítva.

Az ásványi egyház gondnoka utasítatik, hogy ez összeg biztosítása céljából az egyházmegyei ügyész urat megkeresni felelősség terhe alatt kötelességének ismerje.

39. U. a. látogatóság jelenti, hogy Eszeny a lelkész és tanítói fizetések behajtására az egyházmegye intézkedését kéri.

Az eszenyi egyház presbyteriuma utasítatik, hogy a lelkész s tanítói fizetések behajtása iránt a törvényes intézkedést tegye, s az eredményről őszi gyűlésünkre jelentést adjon.

40. A kaposi járás egyházlátogatósága jelenti, hogy Bajánházán az állami iskolában a lelkész a vallást nem tanítja kellő eredménnyel.

A bajánházai lelkész jegyzőkönyvileg utasítatik, hogy az állami iskolában nagyobb súlyt fektessen a vallástanításra; mert ha az iskolalátogatóság nyári jelentésében a bajánházai iskolában tapasztalható vallástanítás eredményéről meg nem nyugtatja az egyházmegyét, a lelkész ellen fegyelmi eljárás indíttatik.

41. Mult gyűlésünk 48-ik pontjára vonatkozólag ugyancsak az egyházlátogatóság jelenti, hogy a solymosi iskola az iskolafelszerelést megkapta, az ágteleki

és mogyorósi iskolai felszerelés ingyen adományozása iránt pedig a kérvény felterjesztett.

Tudomásul szolgál.

42. A mogyorósi egyház, valamint az egyházmegye pénztárnoka felvilágosítást óhajt nyerni a tekintetben, hogy a Zsiróné-féle mogyorósi és eőri hagyomány a végrendelet szerint milyen célra gyümölcsözők? s melyik egyházné a 100, s melyiké a 200 forint?

Az egyházmegye ügyésze megbizatik, hogy a végrendelet idevonatkozó részét az egyházmegyei pénztárnok urral közölje, ki aztán a mogyorósi és eőri egyházak gondnokait arról értesítendi.

43. Ugyanazon egyházlátogatóság jelenti, hogy a bajánházai és viszokai egyházak gondnokai utasítottak az egyházlátogatóság által, hogy mindenféle egyházi kivetést presbyteri gyűlésben eszközöljenek s a kivetési névsort az egyházlátogatóságnak beterjesszék.

A jelentés helyeslő tudomásul szolgál; s az egyházlátogatóság figyelme ez ügyre felhivatván, jövőben erre nézve ismét jelentést vár az egyházmegye.

44. Az ungvári járás egyházlátogatósága jelenti, hogy P.-Helmecezen az iskola s tanítói lak 78 forintra, a templom pedig éppen semmire sincs biztosítva tűz ellen.

A legszigorubban utasítatnak: első sorban a lelkész, aztán a presbyterium minden tagja, hogy úgy a templom, mint az iskola és tanítói lakot teljes értékben biztosítsák; mert kár esetén őket terheli a felelősség.

S a lelkész 3 hó leforgása alatt a biztosítás foganatóságáról az esperesi hivatalnak jelentést adjon.

45. A p.-helmecki egyház az egyházlátogatóság útján panaszolja, hogy Jeney András 68 forint hagyományát, — holott a százalékot is kifizették utánna — nem tudják megkapni.

A p.-helmecki egyház ezen panaszának, valamint a fentebbi biztosítási ügynek megvizsgálása, illetve elintézése végett Homoky Antal és Egry Ferencz urak kiküldetnek.

46. Ugyancsak az egyházlátogatóság jelenti, hogy a minaji lelkész a vallástanítást a szórványok iskoláiban elismerésre méltó buzgalommal és jeles eredménnyel végezi.

Örvendetes tudomásul szolgál. S tekintettel a missiói bizottság idevonatkozó közelebbi jelentésére, tudomásvétel végett a főt. egyházkerületre tisztelettel felterjesztetik.

47. Ugyanazon egyházlátogatóság jelenti, hogy Rátban az illeték-egyenértéki adó a lelkészi birtok után 2 évről, a tanítóit után 10 évről fizetetlen.

Morvai Józef ráti lelkész utasítatik, hogy az illeték-egyenértéki adó mielőbbi rendezéséről őszi gyűlésünkig beterjessze jelentését az esperesi hivatalhoz, ellenesetben 10 frtig fog megbírságoltatni.

48. A szeretvai járás egyházlátogatósága jelenti, hogy Szeretván presbyteri határozat szerint az egyház 2 darab marhára legelőt vesz, mely a lelkész javadal-

mazását képezendi; a valóságban pedig a 2 darab legelőbért a lelkész fizeti.

A szeretvai egyház előljárósága utasittatik, hogy ezen ügyre vonatkozó presbyteri és közgyűlési jegyzőkönyvet, továbbá a vételről szóló szerződést jövő gyűlésünkre betejessze.

49. Ugyanazon látogatóság jelenti, hogy Pályinban az egyházi földek adóját az 5%-os iskolai adóból fizetik.

Tudomásul szolgál

50. Ugyancsak az egyházlátogatóság jelenti, hogy Horváth István r. k. körjegyző a pályini egyháznak 100 forintot ajándékozott.

Midőn egyházmegyénk e jelentést örvendetes tudomásul veszi, nem mulaszthatja el, hogy nevezett Horváth István urnak bőkezű adományáért elismerését nyilvánítsa, s azon dicséretre nem szorult jócselekedetért és keresztyéni bölcs eljárásért, mely szerint a lélekben oly buzgó s épen azért a felebaráti szeretet s jótettekre oly igazán méltó pályini egyházzal érezteti nemes szívének melegét, jegyzőkönyvileg is kifejezést adjon s a pályini egyház nevében Horváth István urnak köszönetet szavazzon.

51. Szabó József egyházmegyei tanügyi biz. elnök betejeszti a könyvstatisztikáról nagy gonddal szerkesztett jelentését, mely szerint egyházmegyénk iskoláiban kivétel nélkül a sárospataki irodalmi kör kiadványai használatnak. Adat azonban csak 37 iskoláról van, mivel Vajánban tanító nem léte, Kaposon pedig a tanító betegsége miatt nem lett kitöltve az iv. Van a 37 isko-

lában 2791 tanuló Könyvpéldány 7870. Hiány leginkább a Számtan és Nyelvtanban mutatkozik.

A jelentés elismerőleg vétetik tudomásul. S egyházkerületi határozat értelmében nt. esperes ur úgy a könyvstatisztikának mint a jelentésnek az irodalmi kör elnökségéhez küldésével megbizatik.

52. Ugyanazon látogatóság jelenti, hogy Bezőben a lelkészi faváltság-díjat a hivektől a lelkész szedi.

A bezői presbyterium utasittatik, hogy a faváltság presbyteri gyűlésben vettessék ki s azt a gondnok szedje be.

53. Mult évi őszi egyházkerületi gyűlés 55 c) pontja alapján ifj. Szakal István lucskai és Móré Gábor jenkei lelkészek a nt. esperesi hivatal által felszólíttatva, beterjesztik jelentésöket az egyházmegyei közgyűléshez; mely szerint Jenkén és filiáiban 11 év óta magyar nyelven tanítja a vallást Móré Gábor jenkei lelkész; Szakal István lucskai lelkész pedig, mivel Lucskán és filiáiban bár a magyar nyelv sikeresen tanittatik az iskolában, de olyan eredményt elérni mindaddig nem lehetett, hogy a konfirmátiói oktatást magyar nyelven sikerrel lehetne végezni, a f.-zempléni esperes által tót nyelvre fordított katekizmust tanítja.

Egyházmegyei közgyűlésünk a beterjesztett jelentéseket midőn tudomásul veszi, a kerületi gyűlés idézett pontjának intenióját átértve, a bár tótajku, de jó kálvinista, igazi magyar vallásu gyülekezeteink lelkészeit ez alkalommal sem mulasztotta el figyelmeztetni, hogy — mint iskolaszékek elnökei is — szigoruan ügyeljenek

fel, hogy a gyermekek iskolába lépésük első perczétől zengzetes magyar nemzeti nyelvünkön jussanak minden lelki táplálékhoz.

74. Dr. Szánthó Gyula főiskolai pénztári ellenőr egyházmegyénkből a sárospataki főiskolánál képezdei tőke és kamattal tartozó egyházak névsorát az esperesi hivatalhoz megküldi. E kimutatásra vonatkozólag egyházmegyénk pénztárnoka jelenti, hogy a kimutatott tőkék és kamatok, — Bajánháza kivételével, a mely egyháznak a kamatok elengedtetettek, a tőkét pedig az egyházmegye fizette ki helyette, — mindenünnen beszolgáltatottak s azokat a főiskolai pénztárba a legrövidebb idő alatt beküldi.

Tudomásul szolgál.

75. Stépán László egyházmegyei világi tanácsbíró jelenti, hogy lakását K.-Helmeczre tette át; de egyuttal azt is, hogy daczára a politikai megyéből való eltávolításának, tanácsbírói hivatalát egyházmegyénkben továbbra is megtartja.

Az egyházi ügyek iránt való érdeklődésnek e szép megnyilvánulása örvendetes tudomásul vétetik.

76. A nagy-kaposi szolgabíró az esperesi hivatal megkeresésére jelenti, hogy Morvay József k.-ráthi lelkészen 26 frt 10 kr. országos gyámintézeti járandóságot behajtott s a nevezett összeget a megkereső hivatalhoz áttette.

Midőn az ezen ügyben eljáró szolgabírói hivatalnak egyházmegyénk köszönetét nyilvánítja, egyuttal kimondja, hogy azok ellen a lelkészek ellen, kik jövendőre az országos gyámintézet iránt való kötelességeiket a kellő időben nem teljesítik, vagy el-

fogadható indokolással halasztást nem kérnek, fegyelmi eljárás fog indíttatni.

57. Stand Lajos, mint a protestáns Baldácsy-alapítvány ügyvivője az 1898-ik évről szóló jelentését be-terjeszti

Az alapítvány ügyvivőjének jelen-tése tudomásul vétetik.

58. A mult 1898. évi Bártán tartott őszi egyház-megyei közgyűlésünk 65. sz. határozatával a zahari leányegyház előljárósága, a hátralékos adók kifizetéséről, 66. sz. határozatával a bezői egyház előljárósága ugyancsak a hátralékos adók rendezéséről, 67. sz. hatá-rozatával ugyanezen előljáróság a magtár rendes keze-léséről való jelentéstételre szigoruan utasított. Magyar József bezői lelkész, mint a zahari leányegyháznak is felügyelő lelkésze jelenti, hogy mind a három ügy tel-jesen rendeztetett, a miről különben az egyházlátoga-tóság is meggyőződést szerzett.

Tudomásul szolgál.

59. Szőlőssy Gyula egyházmegyei közalapi pénz-kezelő az 1898-ik évről szóló jelentését beterjeszti. Egy-uttal — a közalapi ellenőrző bizottság véleményével egyezőleg — kifolyásolja, hogy Ungvár — a hivek száma és vagyoni arányához mérten — nincs elég köz-alapi járandósággal megróva, hogy a jenkei lelkész a porosztói fiók-egyház illetőségét be nem küldte; pana-szolja, hogy a k.-ráthi egyház 15 krral van hátralékban s bár a lelkészt e csekély összeg beküldésére több izben felkereste, az a megkeresésekre még csak nem is vá-laszolt.

Az ungvári közalapi kivetésnek a helyszinén való megvizsgálása kül-döttségre bizatik; a jenkei lelkész köteleztetik, hogy a porosztói hátra-lékosok névsorát az esperessel közölje,

aki ennek vétele után a behajtás felől intézkedni fog s ha az említett névsor egy hó leforgása alatt illetékes helyére be nem adatik, a jenkei lelkész ellen fegyelmi vizsgálat fog megindíttatni; a k.-ráthi lelkész, ha e jegyzőkönyv vétele után két hét alatt nem gondoskodik a csekély hátralék befizetéséről, szintén fegyelmi vizsgálat alá fog vonatni.

60. Németh Péter csomonyai lelkész Árpád nevű Sáros-Patakon tanuló IV. gymn. osztályu fia részére a Diós-féle ösztöndij-alap kamatát kéri.

A becsatolt bizonyítvány szerint általános jeles osztályzattal bíró ifjunak a kért ösztöndij örömmel megadatik.

61. Szőlőssy Gyula országos gyámintézeti pénzkezelő az 1898-ik évről szóló jelentését beterjeszti.

Már az országos gyámintézeti felügyelő-bizottság is a pénzkezelő eljárását s számadását teljesen kifogástalannak találta s részére a teljes felmentést megadta; az egyházmegye is — a beterjesztett iratokból teljes meggyőződést meritvén, — a hü és pontos kezelésért őszinte elismerését nyilvánítja, épen ezért egy lelkész-társnak a gyámintézeti pénztárnok ellen irányított helytelen gyanusítását a leghatározottabban visszautasítja.

62. Dicső Endre, mint az ungi ev. ref. tanítóegyesület elnöke, kéri, hogy az általa becsatolt kimutatással feltüntetett hátralékok a tagoktól, — mert másképen be

nem vehetők, — az egyházmegye által adott segélyekből, a pénztárnok által vonassanak le.

A becsatolt hátraléki kimutatás a pénztárnoknak azzal az utasítással adatik ki, hogy az ungi ev. reform. tanítóegyesületnek járó tartozásokat, az ott kimutatott egyénektől fogja le s a letartott összeget az egylet elnökének átadni sziveskedjék.

63. Az esperes az államtól ötödéves korpótlékot nyert tanítók névsorát beterjeszti, a mely szerint 50 frt állami korpótlékot kaptak: 1. Enyedy Lajos 1 év; 2. Balog Dániel 5 év; 3. Meskó Gáspár 1 év; 4. Böszörményi János 5 év; 5. Csomár József 1 év; 6. Szabó Béla 5 év; 7. Kádár Ferencz 1 év; 8. Riczko Dániel 1 év; 9. Matolay Pál 5 év; 10. Láczy József 1 év; 11. Karabélyos Gyula 1 év; 12. Csengery Jenő 5 év; 13. Laky József 5 év; 14. Maksa József 5 év; 15. Marikovszky Lajos 1 év; 16. Vas György 5 év; 17. Papp Lajos 5 év; 18. Záhonyi István 5 év; 19. Magyar Pál 1 év; 20. Kiss Lajos 1 év; 21. Szentimrey Ferencz 5 év; 22. Bakó László 1 év; 23. Szabó Albert 5 évre.

Tudomásvétel céljából a beterjesztett névsor egyházmegyei jegyzőkönyvünkbe kinyomatni határozottatott.

64. Özv. Kecskeméthy Beniaminné az 1897. évi egyházmegyei gyámsegélyt, a mely őt — szerinte — az alapszabályok értelmében megilleti, kérelmezi.

Az özv. Kecskeméthy Beniaminné segélyezésének kezdetén még a régebbi alapszabály volt érvényben, jutalékát a szerint kapta meg; az új alapszabálynak kedvezőbb tételét — mert ez visszaható erővel nem bír —

igénybe nem veheti: ennek folytán kérelmével elutasított.

65. Soltész Tamás pályini lelkész, ki az 1891-ik évben alakult egyházmegyei gyámintézet kötelékébe akkor be nem lépett, kérelmezi, hogy a gyámintézetbe való belépése most utólagosan engedtetnék meg, a mely esetben kötelezi magát, hogy a belépési járulékot s az évi illetékeket — az intézet keletkezésétől fogva — kamatos kamatjával meg fogja fizetni.

Egyházmegyénk a gyámintézet jótékonyágát egy lelkésztársunk előtt sem kívánván elzárni, a pályini lelkész — bár utólagosan is — ha befizeti az intézet keletkezésétől reá eső belépési járulékot s az évi illetékeket kamatos kamatjaival együtt, őt a gyámintézet tagjainak sorába felveszi; az egyházmegyei pénztárnokot pedig felkéri, hogy nevezetnek a fentiek szerint kitüntetett fizetési kötelezettségét kiszámítván, azt tőle vegye be s ennek megtörténtéről az őszi egyházmegyei gyűlésre jelentést adjon.

66. A Nagy-Bereznán, Perecsenyben és környékén lakó 51 ev. ref. vallású család azon kérelemmel járul egyházmegyénk elé, hogy az istenitisztelet gyakorlása s gyermekeiknek a vallásban való oktatása végett nekik az ungvári lelkészi hivatal útján — nehogy a más vallásfelekezetek között mint oldott kéve széthulljanak — valami módon alkalom adassék.

Egyházmegyénk Szomráky István nagy-bereznai ügyvéd urnak, ki a Bereznán, Perecsenyben és vidékén élő hitsorsosaink összeírását protestáns egyházunk iránt való szeretetéből kifolyólag — minden felhívás nélkül —

nemes buzgalommal eszközölte s ez által Ungmegye északi részén a protestantismus, illetve a magyarság megtartására az egyházi hatóság figyelmét felhívta, szíves köszönetét nyilvánítja. A megnevezett helyeken élő protestánsok lelkigondozását — míg az egyházmegye a főtiszteletű egyházkerület útján a főtiszteletű és méltóságos Konvent előtt a kellő lépéseket megtenni — az ungvári lelkészi hivatalra bizza, oly módon, hogy minden hónapban egyszer, felváltva Nagy-Bereznán és Perecsenyben, az istenítisztelet megtartása s a gyermekek vallásos oktatásáról gondoskodják s minden egyes e nemű ténykedéseért — mert a netalán közbeeső temetkezési, kereszteleési stb. alkalomért az illető felhívó fizeti meg a járandóságot — a lelkészi hivatal részére 8 frtot utalványoz az egyházmegye pénztárából. Hogy pedig az ügy kellően előkészítve terjesztessék majd az egyházkerület, illetve a Konvent elé, tanulmányozás végett Komjáthy Gábor ungvári lelkész és Minay István világi tanácsbírónak oly megjegyzéssel adatik ki, hogy jövő őszi egyházmegyei gyűlésünkre jelentésüket mulhatlanul adják be.

67. A jenkei egyház a Telepka János hagyatékából megvett belsőség ügyének keresztülvitelére az egyházmegye jóváhagyását kéri.

A beadott kérvény nem lévén kellően felszerelve, visszautasított; azonban — mivel Jenke templomépítéshez készül, a mire halaszthatatlan

szüksége van — ily felesleges kiadás-hoz egyházmegyénk jövőre sem járulhat hozzá.

68. Móré Gábor jenkei lelkész az Olcsváry-féle hagyatékkal szemben levő követelését Hegyi György egyházmegyei ügyvéden kéri behajtatni.

A jenkei lelkész a hagyatékkal szemben való követelését igazoltassa a presbyteriummal, kérvényét a presbiteri határozat mellékelésével terjessze be illetékes helyére, úgy a mint azt az egyházi törvények előírják, ez esetben fog elintéztést nyerni.

69. A külső-somogyi ev. ref. egyházmegye 1898. évi augusztus 30-án tartott közgyűlésének 13. sz. határozatát egyházmegyénknek a hozzájárulás és támogatás céljából megküldi. E határozat következőleg szól: tekintettel arra, hogy a lelkészi javadalmak kiegészítéséről szóló törvény a magyarországi reformált egyházak, egyházmegyék és kerületek országos autonómiaját, az államsegély kiszolgáltatásánál is tiszteletben tartott jogoktól eltérőleg, sérelmesen érinti, kimondja, kerestessenek meg az összes magyarországi ev. ref. egyházmegyék, miszerint hassanak oda, hogy az autonomiánkon ejtett sérelem törvényhozási uton kiigazittassék és a lelkészi dotatiók kiosztása az egyes egyházkerületek autonomikus hatáskörében, minden állami beavatkozástól menten, intéztessék el.

Közgyűlésünk a k.-somogyi egyházmegyének fenti indítványa felett napirendre tér.

70. A csapi egyház előljárósága kérelmezi, hogy felekezeti iskoláját megszüntetve, iskolai épületét az állam által 15 év alatt 200 frtos részletekben fizetendő 3000 frtért az államnak átadhassa; a mely átadásnál

— szerintük — midőn egyrésztől az egyház a sorvasztó anyagi bajoktól megmenekülne s a hívek a felekezeti tanítónak fizetendő járulékok alól is felmentetnének, másrésztől azt nyernék, hogy a felekezeti érdeknek is elég volna téve, mert a felállítandó állami iskola egyik tanítója — az állammal kötött egyezség szerint — az éneklészi teendőket is köteles lenne teljesíteni.

Egyházmegyénk egyáltalán nem látja be annak a parancsoló körülménynek jelenlétét, a mely a csapi egyházat arra kényszeritené, hogy iskoláját — mely az egyháznak és egyházmegyének tetemes áldozata árán jött létre — ily meggondolatlanul, lehet mondani könnyelműen, kiadja kezéből; épen a felekezeti érdek megvédése céljából a tervbe vett államosításhoz való hozzájárulását megtagadja.

E határozat ellen a csapi egyház felebbezést jelent be.

71. Egyházmegyénkből közhirdetésre a következő egyházak ajánlatnak.

Nyarád, Minaj-Lucska, Pályin és Bajánháza.

72. A p. Horváth Simon és Mária alapból az egyházi és tanítói segélyek kiosztására a pénzosztó-bizottságba megválasztatnak:

Az esperes és gondnok elnöklete alatt Minay István, Stépán László, Szilágyi Sándor, Szücs István, ifj. Szakal István, Nagy Sándor, Dicső Endre és Szabó Albert.

73. Az egyházmegyei számvevőszék jelenti, hogy az egyházmegyei pénztárnok kezelése alatt levő alapok

főkönyvét pontosan átvizsgálta s javasolja, hogy Virág József egyházmegyei pénztárnok az 1898. évi számadások terhe alól az azokban előforduló tételekre nézve mentessék fel; egyuttal azt is jelenti, hogy a p. Horváth Simon és Mária-féle alapítványi pénztár jelenlegi állása 97,149 frt 57 krt tesz.

Egyházmegyei közgyűlésünk, a számvevőszék javaslata folytán, Virág József egyházmegyei pénztárnokot az 1898. évi számadások terhe alól felmenti s a Horváth-alapról való jelentése a főtiszteletű egyházterületre felterjeszti.

74. A szenteskei hívek azt kérelmezik egyházmegyénktől, engedtetnék meg a kereszti tanítónak, hogy a régebbi gyakorlat szerint vasárnapi istenitiszteletet tarthasson.

Az egyházmegye a kereszti tanítónak sohasem adta meg azt a jogot, hogy vasárnapi istenitiszteletet tartson s most sem adja meg; de hogy a hívek ez ügyre vonatkozólag kellő felvilágosítást nyerjenek, a helyszínén való tárgyalásra ifj. Szakal István és Kormoss Béla urakat kiküldi.

75. Az esperes indítványozza, hogy kéressék fel a főtiszteletű egyházkerület arra, miszerint mondaná ki határozatilag, hogy a más egyházmegyébe elköltözött özvegyek és árvák gyámügyi illetékeit — a könnyebb hozzájuthatás céljából — mindig az az esperes kezelje, a kinek egyházmegyéjében a gyámsegélyre jogosultak laknak.

Egyházmegyénk ez indítványt a főtiszteletű egyházkerület elbírálása alá tisztelettel felterjeszti.

76. A p. Horváth Simon és Mária-alapból a lelkeszi segélyek kiosztását eszközzendő bizottságba megválasztatnak:

Az esperes elnöklete alatt: Minay István, Hegyi György, Virág József, Szabó József, Komjáthy Gábor, ifj. Szabó Endre és Magyar Bertalan.

77. A p. Horváth Simon és Mária-alapból az egyházak és tanítók részére járuló segélypénz szétosztására megválasztott bizottság munkálatát beterjeszti.

Tudomásul szolgál.

78. Enyedy Lajos pallói tanító hivatkozva azon nehéz körülményre, hogy csekély tanítói fizetéséből két gyermeket taníttat, mégis a pénzosztó bizottság őt igen kevés segélyben részesítette, kéri az egyházmegyét, hogy tekintve sanyaru helyzetét, rajta még valami módon segíteni kegyeskedjék. Egyházmegyénk a kérelem alapos voltát belátva, kimondja:

hogy Enyedy Lajos az őszi segélyosztó bizottság által 20 frt pótló segélyben fog részesíttetni; — fennhagyatván még az, hogy ha csak lehetséges ezen kívül is fog ugyanakkor segélyeztetni, — azonban a kérvényét a bizottsághoz beadni el ne mulassza.

79. A vajáni egyház jelenti, hogy tanítója, Kiss Ferencz a vajáni tanítói állomásról eltávozott.

Tudomásul szolgál.

80. 1898. évi augusztus hó 30-án Bátfán tartott egyházmegyei közgyűlésünk 9-ik számú határozatával megengedte az egyházmegye a csomonyai egyháznak, hogy a lelkész és tanító részére eddigelé teljesített igazs- és gyalog-munkát 108 frt összeggel megváltsák, mely

váltságösszegnek $\frac{2}{3}$ -a a lelkészt, $\frac{1}{3}$ -a a tanítót fogja illetni. Ez alkalommal pedig utasítja a csomonyai egyházat, hogy a fenti értelemben változott lelkészi és tanítói díjlevelet 3—3 példányban kiállítva őszi egyházmegyei közgyűlésünkre megerősítés céljából terjessze be.

A csomonyai egyház előjárósága a díjlevelek újból való kiállítása s s beterjesztésére felhivatik.

81. Ugyanazon közgyűlés 15. sz. határozatával az esperes és Minay István arra kérték fel, hogy jelenének meg Ásványban s tudnák meg határozottan, hogy az egyház kíván-e anyaegyház lenni, vagy pedig előkönyörgői állást szervez? A kimenetelre felkért esperes jelenti, hogy Ásványban való léte alkalmával a hívek kijelentették, hogy a hívek az egyháznak, mint anyaegyháznak fentartását kívánják.

Tudomásul szolgál.

82. Ugyanazon közgyűlés 32. sz. határozatával ismételtén utasítottak a bátfai és pinkóczi egyházak előjárói, hogy az egyház pénzeit és kötvényeit az egyházmegyei pénztárnoknak szolgáltassák be.

E határozatoknak mind ez ideig elég nem tétetvén, felkérik a pénztárnok, hogy a két egyház előjáróinak tüzzön ki egy határnapot, amelyen az átadás eszközöltessék s ennek megtörténtéről őszi egyházmegyei gyűlésünkre jelentést adjon.

83. Ugyanazon közgyűlés 33. sz. határozatával volt esperesünk néh. Szabó András sirköve anyagának megválasztása s megalkuvására bizottsági tagokul Virág József, Nyomárkay Aurél, Köröskényi Ferdinánd, Egry Ferencz és Köröskényi István választottak meg, azzal

azzal az utasítással, hogy legközelebbi gyűlésünkre jelentést adjanak.

Jelentés nem érkezvén, a bizottság az ügy elintézésére s őszi gyűlésünkre az erről való jelentéstételre felhivatik.

84. Ugyanazon közgyűlés 36. sz. határozatával utasított a záhonyi egyház előljárósága, hogy a tartozások kivetésére szolgáló kivetést hajtsa be s a tartozások kifizetéséről jelentést adjon.

Jelentés nem érkezvén, a záhonyi egyház előljárósága megsürgettetik, hogy kötelezettségének őszi egyházmegyei gyűlésünkre mulhatlanul eleget tegyen.

85. Ugyanazon közgyűlés 44. sz. határozatával utasítva volt a n.-szelmenczi egyház presbyteriuma, hogy az általa ezelőtt 7 évvel megsemmisített Marczai Pálné-féle kötelezvény helyett másikat szerezzen, ellenesetben fegyelmi eljárás fog ellene indíthatni.

Jelentés nem érkezvén, felhivatik a n.-szelmenczi lelkész, hogy ez ügyre vonatkozólag a lehető legrészletesebb jelentést adja meg az egyházmegyei ügyvédnek, aki felkéretik, hogy ha lehetséges, a követelést esetleg peres uton is foganatosítsa.

86. Ugyanazon közgyűlés 47. sz. határozatával Kiss Ferencz választatott meg iskolalátogatóul, ki azonban egyházmegyénk kebeléből eltávozván, a megüresedett iskolalátogatói hely betöltésének szüksége állott elő.

Dicső Endre iskolalátogatóul egyhangulag megválasztatik.

87. Ugyanazon közgyűlés 50. sz. határozatával a pinkóczi tanító utasított, hogy az énektanításra kellő gondot fordítson. Az egyházlátogatóság jelenti, hogy az énektanítás a pinkóczi iskolában ez idő szerint kielégítő.

A beadott jelentés tudomásul vétetik; e mellett azonban a tanító ismételtén figyelmeztetik, hogy az énektanítás ügyét előbbvinni lelkiismeretes kötelességnek ismerje.

88. Ugyanazon közgyűlés 51. sz. határozatával a jenkei lelkész Szentesen, Tasolyán és Porosztón a vallás tanítására szigorúan utasított; a filiákkal bíró lelkészek pedig felhivattak, hogy minden iskolából a ref. növendékek névsorát május 1-ig, a tanügyi bizottsági elnöknek megküldeni el ne mulasszák.

E határozat megtartása az érdekelteknek ismételtén szoros kötelességükké tétetik.

89. Ugyanazon közgyűlés 53. sz. határozatával utasítottak az egyházközségek, hogy 1899. jan. 1-ig mulhatlanul jelentsék be az esperesi hivatalhoz, hogy kinek a nevében áll a községben levő faiskola, ad-e jövedelmet s kinek? A beérkezett jelentésekből a tanügyi bizottsági elnök jelentése szerint 16 egyházközségben faiskola egyáltalán nincsen; a község nevében álló van 15 helyen, a hol a jövedelem részint a község és tanító közt oszlik meg, részint egészen a tanítóé; az egyház nevében álló van 6 helyen, jövedelmét a tanítók élvezik. Csap, Pinkóczi és Zahar részéről jelentés nem adatott be.

Egyházmegyénk midőn a tanügyi bizottsági elnöknek a faiskolákra vonatkozó részletes jelentését tudomásul veszi, ugyanakkor az esperesi körlevélben foglalt felhívásnak eleget nem tett csapi és pinkóczi lelkészeket, vala-

mint a bezóí — mint zahari felügyelő lelkészt — 5—5 forintnyi pénzbüntetéssel róvja meg s ennek az egyházlátogatóság utján leendő beszédésére az esperesi hivatalt felkéri.

90. Ugyanazon közgyűlés 54. sz. határozatával a tanügyi bizottság alapszabály-tervezete egy, a tanügyi bizottsági elnök, Hegyi György, Minay István és Komjáthy Gáborból álló küldöttség által lett volna átnézendő. Azonban a tanügyi bizottsági elnök szóbeli jelentése szerint, miután az iratot nem kapták meg, a meghagyásnak eleget nem tehettek.

Felkéretik az esperes, hogy a kérdéses aktát a tanügyi bizottsági elnöknek megküldeni sziveskedjék, a ki aztán jelentését őszi egyházmegyei gyűlésünkre terjessze be.

91. Ugyanazon közgyűlés 57. sz. határozatával Szőlőssy Gyula tanácsbíró s Kovács Dániel világi jegyző megbizattak, hogy a záhonyi lelkészi díjlevélbe a földet — mely a kiállítás alkalmával kimaradt — vezessék be s az ekként kiigazitott díjlevelet a presbyteriummal aláíratva hitelesítsék, vagy ha a presbyterium megtagadná az aláírást, ők maguk hitelesítsék. Szőlőssy Gyula jelenti, hogy küldött társával a megbizatásnak eleget tett; a díjlevél kiállításakor kimaradt földet a lelkészi díjlevélbe bevezették s mert a presbyterium az aláírást megtagadta, ők maguk hitelesítették.

Minthogy a presbyterium aláírásának megtagadása a pótló bejegyzésen semmit sem változtat, utasítatik a záhonyi egyház előljárósága, hogy az egyházmegyei küldöttség által helyesbített díjlevelet, három példányban

kiállitva, őszi egyházmegyei közgyűlésünkre terjessze be.

92. Ugyanazon közgyűlés 62. sz. határozatával Komjáthy Gábor, Hegyi György, Szabó Endre, Pataki Pál és Német Péter azon megbízatást nyerték, hogy a számvevőszék alapszabályához mellékelte utasítás és rovatos-ívek megvizsgálása után, azoknak alkalmazásba vétele iránt jelentést adjanak.

A javaslat beadására a bizottság ismételten megsürgettetik.

93. Ugyanazon közgyűlés 64. sz. határozatával a botfalvai leány-egyházról illető p. Horváth Simon és Mária-féle alap kezelésének megvizsgálására kiküldött bizottság jelenti, hogy az egyházmegyei ügyvéd felügyelete alatt levő 2810 frt tőke a legnagyobb lelkiismeretességgel kezeltetik.

Tudomásul szolgál s e jelentés a botfalvai leány-egyház előjáróságával közöltetni rendeltetik.

94. Ugyanazon közgyűlés 69. sz. határozatával a bajánházai lelkész ismételten megsürgettetett, hogy a vizsokai társegyházban megalapított tanítói fizetés pótlásának kieszközlésére a lépéseket megtenni el ne mulassza. Az egyházlátogatóság jelentése szerint az ügy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz felterjesztetett, a felterjesztésre azonban még válasz nem érkezett.

A látogatóság e jelentése tudomásul vétetik, a bajánházai lelkész azonban ezuttal is felhivatik, hogy mihelyt az ügyről valami tudomást nyer, jelentését az espereshez legazonnal adja be.

95. Ugyanazon közgyűlés 70. sz. határozatával ismételten utasított a solymosi leány-egyház előljárósága, hogy a tanítói szolgálmányra nézve határozatot hozzon, s azt e jelen közgyűlésünkre terjessze be.

Jelentés ezuttal sem érkezvén, annak őszi egyházmegyei gyűlésünkre való beadására 5 frt pénzbírság terhe alatt megsürgettetik.

96. Ugyanazon közgyűlés 71. sz. határozatával Szűcs István és Hegyi György újra felhivattak, hogy az eszenyi lelkészi díjlevél rendbehozását a helyszínen eszközölni sziveskedjenek.

Jelentésök most sem érkezvén be, a küldetésben való eljárásra s annak eredményéről való jelentéstételre ismét megsürgettetnek.

97. 1898. évi márczius hó 29—30. napjain Ungváron tartott közgyűlésünk 23. pontja következőleg szól: „A mai napon az egyházmegyei leánynevelő-intézet ügye a megvalósulás felé egy óriási lépéssel haladván, az egyházmegyei pénztárnok indítványozza, hogy azok a lelkes egyének, kik évekkkel ezelőtt saját jószántukból ajánlottak fel bizonyos összegeket az alap gyarapítására, szólíttatnának fel, hogy tett ígéreteiket kegyeskednének beváltani.“ Egyházmegyénk az indítványt elfogadja s a kegyes adományozókat adományaik minél hamarabb való befizetésére tisztelettel felszólítja.

E határozatban foglalt felszólítás meg nem történvén, ez alkalommal ismételten utasítatik a jegyzői kar annak megtételére.

98. A folyó év ápril hó 11-én tartandó jegyzőkönyvi hitelesítésre bizottsági tagokul megválasztatnak:

az esperes elnöklete alatt: Nyomárkay Aurél, Pataki Pál, ifj. Szabó Endre, Komjáthy Gábor és a jegyzői kar.

99. Szabó József egyházmegyei tanácsbíró előterjeszti, hogy a jegyzői kar tiszteletdíja, amely köztudomásúlag igen csekély, a méltán megérdemelt munkásság arányában emeltetnék fel s ezen, a méltányosságnak megfelelő indítványának az egyházmegye által leendő elfogadását melegen ajánlja.

Egyházmegyénk belátva azt, hogy a jegyzői kar az általa teljesített munkásságért igen szerény tiszteletdíjban részesül, határozatilag kimondja, hogy az egyházi fő-, valamint a két egyházi aljegyző tiszteletdíját egyenként, az egyházmegye pénztára terhére, 20—20 forinttal fölemeli s részökre az ekként fölemelt tiszteletdíjat f. évi ápril hó 24-től folyósítja. E szerint lesz a főjegyző tiszteletdíja 80 frt, irodai átalánya 20 frt; a két aljegyző tiszteletdíja egyenként 40—40 frt, irodai átalánya 20—20 frt.

100. Az 1898. évi szeptember hó 18—20 napjain Jánosiban tartott kerületi közgyűlésünk, az egyetemes konvent 1898. évi jegyzőkönyvének 38. pontja értelmében, a kerületi tanügyi bizottság által készített javaslatot, mely a beteg tanítók helyettesítését szabályozza, magáévá teszi s azt mint kötelező szabályrendeletet az egész egyházkerületre nézve elfogadja s azt jegyzőkönyve 8. pontja alatt közzé teszi.

A kötelező szabályrendelet tudomásul vétel céljából a lelkészek figyelmébe ajánlatik.

101. Ugyanazon kerületi közgyűlés 22-ik számú határozatában a felső-borsodi egyházmegye indítványára kimondja, hogy a konfirmálás idejére vonatkozó régebbi rendelkezését továbbra is fentartja, vagyis az a nyári szünetidőben tartassék meg; a hol azonban a helyi viszonyok másnemű intézkedést kívánnak, megengedi, hogy a lelkész azoknak legmegfelelőbb időben végezhesse a konfirmációs oktatást és konfirmálást.

E határozat szintén a lelkészek figyelmébe ajánltatik.

102. Ugyanazon közgyűlés 50. sz. határozatának 12-ik alpontjában felhivatnak az egyházmegyék tanügyi bizottságai, hogy véleményüket arra vonatkozólag, vajjon a nyelvoktatás kézikönyv, vagy olvasókönyvből történjék-e? az 1899. évi őszi egyházkerületi gyűlésig beadni el ne mulasszák.

E kérdés tanulmányozás s arra való megfelelés czéljából Dicső Endre tanügyi bizottsági tagnak adatik ki, jelentése őszi egyh -megyei gyűlésünkre bevértván.

103. Ugyanazon közgyűlés 55. sz. határozata kimondja a) a missiói bizottság jelentésének egész terjedelmében való jegyzőkönyvbe iktatását;

b) a missiói lelkészek a naplóvezetés és láttamozás kötelezettsége alól fel nem mentetnek;

c) hogy a lucskai és jenkei tótnyelvű missiói körben a lelkészek több gondnal legyenek a magyar nyelvre;

d) a lucskai lelkész kérelme, hogy a missiói segély a fizetésbe ne számíttassék, nem teljesíthető;

e) a missiói körök jelentései az országos missiói bizottsághoz terjesztetnek fel.

Felhivatnak a missiói lelkészek e kerületi jegyzőkönyvi pont figyelembe vételére s abban foglaltak megtartására; különösen pedig a tótvídek

lelkészei s tanítói arra, hogy a magyar nyelv terjesztése érdekében minden lehető megtegyenek,

104. Ugyanazon kerületi gyűlés 56. sz. pontjában utasítatnak a missiói lelkészek, hogy eljárásuk eredményéről minden hónapban egyszer kötelesek jelentést tenni az illető esperesi hivatalnál, évenként pedig egyszer az őszi egyházkerületi közgyűlés alkalmából egy kimerítő előterjesztést nyújtani be az egyházkerületi missiói bizottság, illetőleg annak elnöksége elé.

Mihez tartás és tudomásvétel végett a missiói lelkészeknek megküldetni rendeltetik.

105. Ugyanazon közgyűlés 60-ik pontjában felhívja az egyes lelkészeket, hogy midőn a hívek a vasárnapot megrontják, a megbotránkóztatók ellen az illetékes kir. jbiróságok előtt ők maguk tegyenek panaszjelentéseket.

Az utasítás tudomásul szolgál.

106. Az esperes jelenti, hogy a püspöki hivatalból 38 darab a miniszterium által kiadott s a tüdővész ellen való védekezésről szóló füzetet kapott, a füzeteket az egyházmegyei tanítók közt szétosztotta.

Tudomásul szolgál.

107. 1898. évi aug. 30-án Bátfán tartott őszi egyházmegyei közgyűlésünk 18. sz. határozatával a csapi egyháznak megengedett, hogy az egyház tulajdonát képező magtárból gyűlt pénzen templomát újból fedthesse; a lelkész azonban annak igazolására, hogy a magtár nem valamely különleges célra volt-e alapítva? felhivatott.

Jelentés nem érkezvén, ennek beadása őszi egyházmegyei gyűlésünkre határozottan megköveteltetik.

108. Őszi egyházmegyei közgyűlésünk helyéül

a szalókai egyház jelöltetik ki.

109. Agtelek egyházi előljárósága aziránt kérvényez, hogy egyházuk jövőre vétessék fel a lelkészlakot építő egyházak közé s ha ez lehetséges nem lenne, úgy a lelkészilak új tető csinálására 250 frt segélyt kér.

A kérvény szabályszerű eljárás és felszerelés végett Agtelek egyházi előljáróságához visszatétetni határozottatott.

110. Ifj. Szakal István lucskai lelkész jelenti, hogy a f.-reviscsei egyházban teljesített adminisztrációért megszavazott 50 frtra nézve egy évre kielégítést nyert, azonban az özvegy lelkészné részéről előfogatról való gondoskodás nem történt meg; ez okból aziránt kérvényez, hogy az előfogat és az egy éven felül teljesített beszolgáltatásért részére bizonyos összeg állapittassék meg.

Miután az özvegy nincs azon helyzetben, hogy a beszolgáltatásért pénzbeli segélyt nyújtson, utasítja a közgyűlés pénztárnokot, hogy ifj. Szakal István lucskai lelkész részére 30 frtot fuvar czimen a pénztárból utaljon ki.

111. Kis Lajos veskóczyi tanító és Aszalai József egyházigazdák az iránt kérvényez, hogy a tanítói kert területéből 400 □öl terület 5 frt évi bérfizetés mellett faiskolahelyiségül használtatni Veskóczy község előljáróságának engedtessek meg.

Az egyházi földek haszonélvezete a tanítót illetvén, a tanító saját hasznára kiadhatja, azonban a személyében beállott változás folytán utódját ezen szerződés nem kötelezheti.

112. Olvastatott a csapi egyház előljáróinak kérvénye, melyben tőketartozásainak kamatját nem fizethetvén, költségvetési hiányának fedezésére 180 frt segélyt kér.

Szücs István tanácsbíró és Kovács Dániel vil. jegyző az ügy megvizsgálása végett Csapra kiküldetnek, s a jövő e.-m. közgyűlés elé terjesztendő véleményadásra felkéretnek.

113. Olvastatott a bottfalvai presbyterium kérvénye, melyben a tanítónak jövedelmező regále-kötvény eladását kérik.

Az e.-m. közgyűlés ezen kérvényt visszautasítja. A regále-kötvény eladása nem engedélyeztetik.

114. Bacskai Sámuel csapi lelkész a felszámított lelkészi fizetéséből bevehetetlenb vált, 48 frt 75 krnak segély utján való megtérítését kérelmezi.

Szücs István tanácsbíró és Kovács Dániel vil. jegyző, mint a csapi egyház tőketartozás kamatainak fizetése ügyében vizsgálatra Csapra különben is kiküldöttek, megbizatnak, hogy ezen ügyet is megvizsgálva, a jövő e.-m. közgyűlés elé jelentést tenni sziveskedjenek.

115. Olvastatott Agtelek egyházi közgyűlésének a presbyterium előleges határozatára hozott azon jóváhagyása, hogy a hidas kiépítésére már engedélyezett 375 frton felül 400 frtig kiegészítendő kölcsönt felvehessen.

Helyeslő tudomásul vétetik azzal, hogy a kölcsön visszafizetése, illetve törlesztése után az e.-m. közgyűlés elé azonnal jelentés teendő.

116. A pinkóczi egyház előjárósága a mult gyűlés 68. pontjának sürgetésére az egyház adóhátralékának kifizetéséről jelentést tesz.

Tudomásul vétetik.

117. Ugyanaz kéri az e.-m. közgyűlést, hogy a Kecskeméthy Bénéjámín és özvegye után még fenálló s a lelkészi földeket terhelő 40 frt 14 kr. adóhátralék s járulékaiknak kiegyenlítése iránt intézkedjék.

Az e.-m. közgyűlés felhatalmazza Virág József e.-m. pénztárnokot, hogy a Kecskeméthy Bénéjámín és özvegye után Pinkóczon fenálló s a lelkészi földeket terhelő összes adóhátralékot s járulékait a jövő tavaszi pénzosztás alap terhére Pinkócz község előjáróságának hiteles hátraléki kimutatással egybekötött nyugta ellenében utalja ki.

118. Varga Péter ideiglenesen alkalmazott spruk-sai tanító a mult gyűlés 45. pontjából folyólag a tanítói vizsga letételére magát kötelezi.

A jelentés tudomásul vétetik s utasittatik, hogy az aratási időben az osztály-vizsgát tegye le s a vizsga letételét igazoló okmányt a legközelebbi e.-m. közgyűlés elé beterjeszteni el ne mulasztssa.

119. Olvastatott Agtelek presbyteriumának és közgyűlésének az egyházi adó megváltoztatása iránt hozott nem-egyező határozata.

Ezen ügy beható megvizsgálására Szücs István tanácsbíró, Nagy Sándor kis-dobronyi lelkész és Orosz Ignác nagy-dobronyi körjegyző urak

küldetnek ki s felkéretnek, hogy a legközelebbi e.-m. közgyűlés elé eljárásukról véleményes jelentést tenni sziveskedjenek.

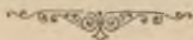
120. Pataki Pál tarnóczi lelkész a mult gyűlés 49. pontjából kifolyólag jelenti, hogy Botfalván a tandij-ügy méltányos elintézését nyert.

Tudomásul vétetik.

121. Mindezen jegyzőkönyvi pontok meghitelesítették 1899. április 11-én Ungváron tartott hitelestő gyűlésben.

**

Jegyzették: 1—25. *Homosi Antal*, — 26—53. *Némethi Péter*, — 54—108. *Magyar Bertalan*, 109—121. *Kovács Dániel* jegyzők.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása :

1. Az esperesi ima, gondnoki megnyitó-beszéd.
2. Az esperes az 1898-ik évről beszámol.
3. Az egyházak képviselői igazoltatnak.
4. Magyar József bezóli lelkész a tanácsbiróságról lemond.
5. Szabó Győző a világi tanácsbiróságról lemond.
6. A reviscei ev. ref. egyház Kálniczky János lelkészökül való megválasztását bejelenti.
7. A vajkóczyi egyház díjlevele a kerületre felterjesztetik.
8. A kaposi egyház jelenti, hogy Juhász Andort ideiglenes tanítóul alkalmazta.
9. A szeretvai egyház megváltoztatott díjlevele a kerületre felterjesztetik.
10. Kenessey Béla az 1897-ik évi közalapi számadást megküldi.
11. Pazar István helyett beszolgáló lelkészül az iskei egyházba Köröskényi István beési lelkész rendeltetik.
12. A palágyi beteg lelkész helyett Kozma József szelmeneci lelkész és Balog Dániel palágyi tanító végzik az istentiszteletet.
13. Az ungvári egyház közalapi ügyében Szücs István és Nyomárkay Aurél küldetnek ki.
14. Korláth Béla a p.-helmecezi szegény-alap ügyében továbbra is eljárni felkéretik.
15. Az esperes felkéretik, hogy a szürthei egyház építkezési tervrajzát és költségvetését a kerületről szerezzze vissza.
16. A záhonyi egyház utasittatik, hogy iskolaügyében egyház-községi s egyháztanácsi jegyzőkönyvet terjesszen be.
17. A parochiális könyvtárak ügyében beadott indítvány elutasittatik.
18. A p. Horváth Mária-féle segélyek jövőben is kérvényező útján fognak kiadatni
19. Az egyházmegyei özvegy-árvatári befizetésekről való intézkedés.
20. A „Sárospataki Lapok“ 1900. évtől való járatásáról intézkedés.
21. Az egyházmegyei könyvtárban levő kályha a Makay örökösének kiadatik.
22. Az egyházmegyei pénztárból személyes kölcsön sem a lelkészeknek, sem a tanítóknak nem adatik.
23. A Kovách Károly-féle adósság ügye függőben hagyatik.

24. Az egyházmegyei ügyvéd a Makay Endre örökösének beperlésére utasíttatik.

25. Az egyházmegyei özvegy-árvatári járulék kifizetéséről való intézkedés.

26. Nemes Elek P.-Helmezcze ideiglenes tanítóul alkalmaztatott.

27. Kerületi gyűlésre képviselők választatnak.

28. Kerületi segélyek szétoztása.

29. Esperesi és püspöki körlevelek tudomásul vétetnek.

30. A nyarádi egyház birtokeladása megengedtetik.

31. Id. Szakal István mult gyűlésünk 66. sz. határozatára jelentést ad.

32. Szőlőssy Gyuta e.-m. kiküldött jelenti, hogy a pallói egyház földjét bérbé kiadta.

33. K.-Gejőczben a más vallásfelekezetüektől szedendő tandij ügyében intézkedés.

34. A zahari leány-egyház utasíttatik, hogy az építkezésnél egyházmegyénk követelményeinek eleget tegyen.

35. Az ásványi egyház lelkész-tanítói lakot épít.

36. A veskőczy leány-egyház ez idő szerint az 1000 forint egyházmegyei segélyben nem részesülhet.

37. A tanítói díjlevelekbe a lakás bevezetendő.

38. Az ásványi egyház gondnoka az Ujhelyiné-főle tartozás biztosítására utasíttatik.

39. Az eszenyi egyház a lelkész és tanítói fizetések behajtására utasíttatik.

40. A bajánházai lelkész az állami iskolában a vallás sikeresebb tanítására utasíttatik.

41. A solymosi, ágteleki és mogyorósi iskolai felszerelésről való jelentés.

42. Az egyházmegyei ügyvéd megbizatik, hogy a Zsiróné-féle végrendeletnek Mogyorós és Eőre vonatkozó pontjairól a pénztárnoknak jelentsen.

43. A bajánházai és viszokai egyházi kivetésekre az egyházlátogatóság figyelme felhivatik

44. A p.-helmecki presbyterium a templom és tanítói lak biztosítására utasíttatik.

45. Putka-Helmezcze, a Jenei András hagyatéka ügyébe, Homoki Antal és Eőry Ferencz kiküldetnek.

46. A minaji lelkész a missióban sikeresen működik.

47. A ráthi lelkész az illeték-egyenérték rendezésére utasíttatik.

48. A szeretvai egyház a vásárott legeltetési jog szerződésének betérjesztésére utasíttatik.

49. Pályin az egyházi földek adóját az 5% iskolai adóból fizeti.

50. Horváth István r. kath. vallásu körjegyző a pályini egyháznak 100 f.-tot adományozott.

51. Szabó József tanügyi bizottsági elnök a könyvstatisztikáról jelentését beterjeszti.
52. A bezői presbyterium utasíttatik, hogy a faváltságdíjat a gondnok kezelje.
53. Ifj. Szakal István és Móré Gábor múlt évi őszi egyházkerületi gyűlés 55. c) pontjára jelentenek.
54. Dr. Szánthó Gyula főiskolai ellenőr a képezdei tőke és kamattal tartozó egyházak névsorát beterjeszti.
55. Stépán László jelenti, hogy világi tanácsbírói hivatalát megtartja.
56. A nagy-kaposi szolgabíró Morvay Józseftől az országos gyámintézeti járulékot bevette.
57. Stand Lajos a Baldácsy-alapról az 1898. évi jelentését beterjeszti.
58. Magyar József bezői lelkész őszi gyűlésünk 65., 66. és 67. pontjaira jelentést ad.
59. Szőlőssy Gyula közalapi pénzkezelő az 1898-ik évi jelentését beterjeszti.
60. Németh Péter Árpád nevű fia részére a Diós-féle alapítvány kamatát kéri.
61. Szőlőssy Gyula az országos gyámintézetre vonatkozó jelentését 1898-ra beadja.
62. Dicső Endre tanító egyesületi elnök a hátralékos tagoktól tartozásait az egyházmegyei segélyből kéri lefogatni.
63. Az esperes az ötödéves korpótlékot nyert tanítók névsorát beterjeszti.
64. Özv. Kecskeméthy Bénéjáminné az 1897. évi egyházmegyei gyámsegélyre igényt nem tarthat.
65. Soltész Tamás ha a járulékot befizeti, az egyházmegyei özvegy-árvatárba bevételik.
66. A N.-Bereznán és vidékén lakó protestánsok lelkigondozása az ungvári lelkészre bízatik.
67. A jenkei egyház vétele nem hagyatik jóvá.
68. Móré Gábor hátralékos papifizetésének behajtásánál a törvényes formát tartsa be.
69. A külső-somogyi egyházmegye indítványa felett napirendre tér egyházmegyénk.
70. A esapi egyház iskolája államosítását kéri.
71. Közhirdetésre ajánlatnak.
72. A p. Horváth-alapból az egyházi és tanítói segélyek kiosztására bizottság választatik.
73. Az egyházmegyei pénztárnoknak a felmentvény az 1898-ik évre megadatik.
74. Szenteskére az istentisztelet tartása ügyében küldöttség megy.
75. Az esperes indítványozza, hogy a más megyébe elköltözött özvegyek és árvák gyámügyi illetékeit az ottani esperes kezelje.

76. Lelkészi segélyosztó bizottság választatik a p. Horváth-alapra vonatkozólag.

77. A p. Horváth-alapból az egyházak és tanítók részére kiosztandó segélyről a bizottság jelentést ad.

73. Enyedy Lajos nehéz anyagi helyzetére való tekintetből, az őszi segélyre 20 frttal előjegyeztetik.

79. A vajáni egyház jelentése, hogy tanítója Kiss Ferencz állomásáról más helyre távozott

80. A esomonyai egyház előjárósága utasittatik, hogy megváltoztatott díjleveleit 3—3 példányban terjessze be.

81. Az esperes jelenti, hogy Ásvány anyaegyház kíván lenni

82. A bátfai s pinkóczyi egyházak előjárói pénzeiket s kötvényeiket az egyházmegyei pénztárnoknak adják be.

83. A néh. Szabó András volt esperes sirköve ügyében kiküldött bizottság a jelentéstételre megsürgöttetik.

84. A záhonyi egyház a tartozások visszafizetéséről ismételtent jelentéstételre utasittatik.

85. A szelmencezi egyház a Marczy Pálné-féle követelését az egyházmegyei ügyvéddel rendezze.

86. Dicső Endre iskolalátogatóul megválasztatik.

87. A pinkóczyi tanító az éneket kielégítően tanítja.

88. A jenkei lelkész Szentesen, Tasolyán és Porosztón a vallástanításra szigoruan utasittatik; a filiákkal bíró lelkészek május 1-ig a ref. vallásu növendékek névsorát a tanügyi bizottsági elnöknek megküldjék.

89. A faiskolákra vonatkozó jelentés tárgyalatott.

90. A tanügyi bizottság alapszabály-tervezete átvizsgálás céljából küldöttségre bizatik.

91. Szőlössy Gyula jelenti, hogy küldött társával a záhonyi lelkészi díjlevélbe a földet bevezették.

92. Komjáthy Gábor és társai a számvevőszéki rovatos-ívek elkészítésére megsürgöttetnek.

93. A botfalvai leány-egyház tőkepénze az egyházmegyei ügyvéd által pontosan kezeltetik.

94. A bajánházai lelkész a vizokai tanító államsegélyének kieszközléséről jelentést adjon.

95. A solymosi leány-egyház előjárósága a tanítói szolgálmányra vonatkozó jelentéstételre megsürgöttetik.

96. Szücs István és társa az eszenyi díjlevélre való jelentésadásra ismételtent felhivatnak.

97. Az egyházmegyei leánynöveldére ajánlatot tevők ajánlataik befizetésére felkérendők.

98. Jegyzőkönyvhitelesítő bizottsági tagok választatnak.

99. Az egyházmegyei egyházi fő- és aljegyzők tiszteletdíja 20—20 forinttal felemeltetik.

100. A beteg tanítók helyettesítésére vonatkozó egyházkerületi szabályrendelet tudomásul vétetett.

101. A kerületnek a konfirmáció idejére vonatkozó intézkedése tudomásul vétetett.

102. Az egyházkerület azon kérdése, vajjon a nyelvoktatás kézikönyvből, vagy olvasókönyvből történjék-e? véleményadás végett Dicső Endrének adatott ki.

103. A missiói lelkészek az 1898. évi ker. gyűlés 54. sz. határozatának megtartására utasítottak.

104. Ugyanazoknak, ugyanazon ker. gyűlés 56. pontja mihez tartás végett tudomásul adatik.

105. Ugyanazon ker. gyűlés 60. pontja a vasárnapot megrentők ellen teendő eljárásra utasít.

106. Az esperes jelenti, hogy a miniszterium által kiállított, a tüdővész ellen való védekezéséről szóló 38. füzetet kiosztotta.

107. A csapi egyház előjárósága egyházi magtárjának rendeltetéséről szóló jelentéstételre ismételten megsürgettetik.

108. Az őszi egyházmegyei közgyűlésünk helye kitűzetik.

109. Az ágteleki egyház segélykérvénye felszerelés végett visszaadatik.

110. Ifj. Szakal Istvánnak a Reviscsén történt beszolgáltatásért njabban 30 frt utalványoztatik.

111. Kiss Lajos veskóczy tanító az egyház földjéből bérbe csak reá kötelezőleg adhat.

112. A csapi költségvetés megvizsgálására küldöttség választatik.

113. Botfalának a kötményezett regále-kötvény eladása meg nem engedtetik.

114. A csapi lelkész fizetés-csonkulásának megvizsgálása küldöttségre bizatik.

115. Az ágteleki egyháznak megengedtetik, hogy kölcsönét 400 frtra kiegészíthesse.

116. A pinkóczyi egyház adóhátraléka törlesztéséről jelentést ad.

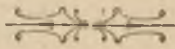
117. Ugyanaz kéri, hogy az özv. Kecskeméthy Bénéiaminné adóhátraléka rendeztessék.

118. Varga Péter ptruksai ideiglenes tanító képezdei osztályvizsgáról szóló bizonyítványt mutasson be.

119. Az ágteleki egyházi adó megváltoztatása ügyében küldöttség megy ki.

120. A botfalvai tandíj-ügy rendeztetett.

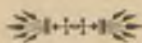
121. A jegyzőkönyv meghitelesített.

Betürendes tárgymutató.

- Ágteleki** egyház 41, 109, 115, 119.
Ásványi egyház 35.
Ásványi gondnok 38.
Bajánházai egyház 43, 71.
Bajánházai lelkész 40, 94.
Bakó László 63, 74.
Balog Dániel 12, 63.
Bátfai egyház 82.
Bezói egyház 52.
Bóczér István 28.
Botfalvai egyház 93, 113, 120.
Büszörményi János 28, 63.
Csapi egyház 70, 89, 107.
Csengery Jenő 28, 63.
Csomár József 63, 87.
Csomonyai egyház 80.
Dicső Endre 62, 72, 86, 102.
Egry Ferencz 45, 88.
Egyházmegyei özvegy-árvtár 19, 25, 28.
Enyedy Lajos 28, 63, 78.
Eőri egyház 42.
Erdélyi János 28.
Espores 1, 2, 15, 27, 31, 43, 51, 72, 75, 76, 81, 94, 98, 106.
Eszenyi egyház 39.
Filiákkal bíró lelkészek 88.
Gondnok 1, 23, 27, 72.
Hogyi György 24, 42, 76, 85, 90, 92, 93, 96.
Homoky Antal 19, 25, 27, 45, 98.
Horváth István 50.
Iskei egyház 11.
Jenkei egyház 67.
Juhász Andor 8, 28.
Kis-gejőczi egyház 33.
Kádár Ferencz 63.
Kálniczky János 6.
Kaposi egyház 8, 28.
Karabélyos Gyula 63.
 özv. **Kása** Endréné 28.
 özv. **Keckskométhy** Bénéiaminné 64.
Kiss Lajos 63, 111.
Komjáthy Gábor 66, 76, 90, 92, 98.
Korláth Béla 14.
Kormoss Béla 74.
Kozma József 12.
Kovács Dániel 91, 98, 112, 114.
Köröskényi Ferdinánd 83.
Köröskényi István 11, 83.
Laky József 28, 63.
Láczay József 63.
Lelkészek általában 37, 56, 100, 101, 105.
Lucskai egyház 71.
Makai Etelka 28.
 id. **Maksa** József 63.
Magdó István 28.
Magyar Bertalan 76, 98.
Magyar József 4, 58.
Magyar Pál 63.
Marikóvszky Lajos 63.
Matolay Pál 63.
Mesko Gáspár 63.
Minay István 27, 66, 72, 76, 90.
Minaji egyház 71.
Mogyorósi egyház 41, 42.
Móré Gábor 53, 59, 68, 88, 103, 104.
Morvay József 47, 56, 59.
 özv. **Nagy** Menyhértné 28.
Nagy Sándor 72, 119.
Nemes Elek 26.

- Németh Péter 60, 92, 98.
 Nyarádi egyház 30, 71.
 Nyomárkay Aurél 13, 83, 98.
Orosz Ignác 119.
Palágyi egyház 12, 32.
 Palágyi lelkész 12, 28.
 Pályini egyház 49, 50, 71.
 Parochiális könyvtár 17.
Papp Lajos 63.
 Pazar István 11, 28.
 Pataky Pál 92, 98, 120.
 Pénztárnok 20, 22, 42, 62, 73.
 Pinkóczy egyház 82, 89, 116, 117.
 Putkahelmecezi egyház 44, 45,
Reviscei egyház 6.
 Riczko Dániel 63.
Solymosi egyház 41, 95.
 Soltész Tamás 65.
 Stépán László 27, 55, 72.
 Szabó Albert 28, 63, 72.
 Szabó Béla 63.
 Szabó Győző 5.
 Szabó József 27, 51, 76, 90, 99.
 ifj. Szabó Endre 46, 76, 92,
 98, 103, 104.
 id. Szakal István 31, 110.
 ifj. Szakal István 53, 72, 74,
 103, 104.
 Szalócai egyház 108.
 Szilágyi Sándor 72, 98.
 Szomráky István 66.
 Szeretvai egyház 9, 48.
 Szentimrey Ferencz 63.
 Szőlőssy Gyula 32, 59, 61, 91.
 Szücs István 13, 28, 72, 96, 112,
 114, 119.
 Szürthei egyház 15.
 Szelmencezi egyház 85.
 Szenteske 74.
Ungvári egyház 59.
Zahari egyház 34, 89.
 Záhonyi egyház 16.
 Záhonyi István 63.
Vajáni egyház 79.
 Vajkóczy egyház 7.
 Varga Péter 118.
 Vass György 63.
 Veskóczy egyház 36.
 Virág József 27, 76, 83.
 Viszokai egyház 43.

Az ungi evang. reform. egyházmegye 1899. évi ápril
hó 5-én Ungváron tartott közigazgatási bírósági
ülésének

JEGYZÖKÖNYVE.

Jelen voltak: Szabó Endre esperes és Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok, elnökök. Szabó József, Szöllősy Gyula, Nyomárkay Aurél, Stépán László, Köröskényi Ferdinánd, Minay István, Szücs István, Virágh József, Kormos Béla tanácsbírók; Homoki Antal egyházmegyei, Szilágyi Sándor világi főjegyzők; Magyar Bertalan, Németh Péter és Kovács Dániel jegyzők.

* *

1. Olvastatott László István nagy-gejőczi lakos panasza, melyben előterjeszti, hogy az édes anyja tulajdonát képező templomi székbe, annak akarata ellenére Homoki Ambrusnét berendelte az egyháztanács, továbbá illetéktelenül rendelték ki ölfahordásra az ő fogatát mert ő eleget tett az egyház iránti kötelezettségének azzal, hogy Szücs István lelkész urat, mint egyházmegyei küldöttet Putka-Helmezcze elszállította. Mindamellett őt ölfahordásra is kényszerítették s hogy vonakodott, a házánál megjelent gondnok édesanyjával szemben gorombán viselkedett.

Ennek ellenében a nagy-gejőczi egyház előljárósága 1899. márczius 10-én tartott presbyteri gyűlési jegyző-

könyvvel igazolja, hogy a kérdéses szék nem egyes család tulajdonát képezi, mert az 1868-ik évi templomi székrendezés alkalmával abba Petrovay Lökösnét, Horváth Gábornét és László Ambrusnét rendelte az egyház, Horváth Gáborné halála után pedig, ki után jogörökös nem maradt, homoki Ambrusnét és a Ritok-család női tagjait rendelte be.

Ezen ügy megvizsgálására Homoki Antal és Egry Ferencz küldetnek ki, jelentésök őszi gyűlésünkre bevértván

2. Az 1898-ik évi bátfai gyűlés alkalmával tartott közigazgatási bírósági gyűlés jegyzőkönyvének 5-ik számú határozatával utasította az eszenyi egyház előljáróságát, hogy a kis Molnár József templomszék panasza ügyében az 1892-ik évi templomszék rendezéséről szóló jegyzőkönyv hiteles másolatát terjeszse be. Mire nézve nt. Szabó József lelkész ur jelenti, hogy kis Molnár József eszenyi egyháztagnak templomszék iránti panasza az egyházi előljáróság közbejöttével elintéztetvén, az eljárást beszüntetni kéri.

Tudomásul vétetik s az eljárás beszünttetetik.

3. Ugyancsak a bátfai gyűlés alkalmával tartott közigazgatási bírósági ülés első számú határozatával Haraszi Gyula és Galgóczy László mátyóczi lakosokat kötelezte, hogy Lábas Róza Szentimrei Mihályné részére a nagyatyja, Ráski Andrásnak hátralékban maradt lelkészi fizetését adják meg, egyszersmint felkérített esperes ur, hogy ezen hátralék behajtása iránt a megyei alispáni hivatalt keresse meg, minthogy a nevezett adósok tartozásaikat lerótták, Lábas Róza Szentimrei Mihályné kéri az eljárás beszüntetését.

Az eljárás beszünttetetik.

4. Csengery Jenő botfalvai előkönyörgő felebbezést és panaszt terjeszt be a botfalvai presbyterium 1899. február 4-én hozott azon határozata ellen, melylyel az 1897. ápril 12-én tartott presbyteri gyűlés határozatát megváltoztatva, díjlevele 11-ik pontjában is biztosított 100 frt tandíj hiányának pótlását megtagadták.

A botfalvai presbyterium 1899. február 4-én hozott azon határozata, mely szerint a tanító részére díjlevélileg biztosított 100 frt tandíjig hiányzó 30 frt kifizetését megtagadta, megsemmisítették; s az egyház gondnoka Csengery Jenő botfalvai tanító részére 30 frtot 1897/8. iskolai évi tandíjpótlás czimén a botfalvai egyház pénztárából megfizetni köteles.

5. Béres Bénéjámín záhonyi egyháztag az iránt terjeszti be kérvényét, hogy a tanítói fizetés tartozás miatt ellene foganatosított végrehajtást a nt. esperes ur beszüntetni, egyszersmind ez ügyben a szükséges vizsgálatot megejteni méltóztassék; mivel ő tanítói fizetés czimén 2 telek után van jogtalanul megróva, holott neki csak fél telek után kellene fizetni, amennyiben 3 fél telket más vallásuaktól vásárolt. A panasz mellékletét képezi 1898. december 11-iki presbyteri gyűlés jegyzőkönyvi kivonata, mely szerint nevezett Béres Bénéjámín a multra nézve 2 telek után, jövőre azonban saját kérelmére 1 $\frac{1}{2}$ telek után tartozik fizetni; mivel szénatermő kertjéből a Tisza sokat elmosott. Mellékelve van még Urbán Mihály záhonyi lelkész levele, mely szerint nevezett Béres Bénéjámín fenti határozatban annak idején megnyugodott, csak később tagadta meg a multra vonatkozó szénafizetést.

A záhonyi presbyteriumnak 1898. december 11-én tartott gyűlésében

Béres Bénéjámira vonatkozó határozata indokainál fogva helyben hagyatván, az ellene foganatosított végrehajtás tovább folytatandó.

6. Olvastatott Herczeg Ferencz palágyi lakos azon kérelme, hogy a palágyi presbyteriumnak folyó 1899. évi márczius hó 12-én hozott reá vonatkozó sérelmes határozata, hol a Herczegh-család által fizetendő hat véka életből négy és $\frac{1}{2}$ véka megfizetésére köteleztetik, változtatnék meg akként, hogy a hat véka életnemű általa és Albert fia által közösen fizettetnék, mint azt már 1895-ben is közösen fizették.

Az egyházmegyei bíróság az idézett presbyteri határozatot megváltoztatja; a Herczegh Ferencz és Albert közötti fizetési arányt, a 6 véka életnemű fizetésére vonatkozólag, felelészben állapítja meg. A Herczegh Miklós által fizetett $1\frac{1}{2}$ véka életre vonatkozólag — minthogy az helytelenül vezetett be a díjlevélbe — utasittatik a presbyterium, hogy azt a presbyteri határozattal írja le, mert az az 1 és $\frac{1}{2}$ véka életfizetés a Herczegh Miklós Palágyból való eltávozásával megszűnt, a díjlevelet így kiállítva őszi egyházmegyei gyűléssünkre három példányban terjeszse be.

7. Horváth Dezső ungvári lakos az egyházmegye közigazgatási bíróságának 1897. évi szeptember hó 9-én 2. szám alatt hozott azon ítélete ellen, mely szerint az őri birtoka után 24 frt hátralékos lelkeszi fizetés megtérítésében elmarasztaltatott, perujítási kérelemmel él,

I t é l e t :

Horváth Dezső ungvári lakos az egyházi törvény 358. §-a értelmében azon indokolás alapján, hogy perujítási kérelemnek csak az anya- és társ-, leány- vagy fiókegyházak közötti, nem pedig az egyház és hívők közötti vitás ügyekben van helye, perujítási kérelmével ezennel elutasítatik.

* *

Jegyzették: 1—3. *Homokfy Antal*, 4 - 5. *Németh Péter*, 6. *Magyar Bertalan*, 7. *Szilágyi Sándor* jegyzők.

Birósági ügyek betűrendes tárgymutatója.

Béres Bénéámin 5.

Botfalvai presbyterium 4.

Csengery Jenő 4

Egry Ferencz 1.

Herczegh Ferencz 6.

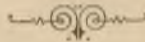
Homoki Antal 1.

Horváth Dezső 7.

Kis Molnár József 2.

Lábott Rózsa 3.

László István 1.

Fegyelmi ügyek betűrendes tárgymutatója.

Háda József 2.

Kocsiss Endre 1.

Az ungi evang. reform. egyházmegeye 1899. évi ápril hó 5-dikén Ungváron tartott fegeelmi bírósági ülésének

JEGYZŐKÖNYVE.

Tárgy: A Kocsis Endre putka-helmecezi lelkész fegeelmi ügye.

Jelen voltak: Szabó Endre esperes, Komjáthy Béla egyházmegeyei gondnok, elnökök. Szabó József, Szőlőssy Gyula, Nyomárkay Aurél, Stépán László, Köröskényi Ferdinánd, Minay István, Szücs István, Virágh József, Kormos Béla előadó és Szilágyi Sándor világi főjegyző.

* *

1. Egyházi elnök az ügy megnevezésével az ülést megnyitván, Kormos Béla előadó az ügyet következőben ismerteti:

Az 1897. évi Putka-Helmecezen megtartott egyházlátogatási jegyzőkönyv az Ungváron 1897. április hó 6—7-én tartott közgyűlésen felolvastatott, melyben az foglaltatik, hogy Putka-Helmecezen, hétköznapokon istenitiszteletet Kocsis Endre ugyanottani lelkész ur csakis hét-

főn és szombaton tart, a többi napokon, sőt a bűnbánó héten is nemcsak a harangozás, de az istenitisztelel is elmarad, sőt Fegyverneki János, Ubrezsi János, Bogati János, Köszörü Károly és Köszörü István p-helmecezi lakosok, mint templomkerülők hibájuk mentségére hozták fel, hogy ők az istenitisztelel azért nem járnak, mert Kocsis Endre lelkész ur a szeszes italokat tulságosan élvezvén, ezáltal ugy a társadalmi életben, valamint a templomban az istenitisztelel alatt közbotrányt okoz.

Az 1897. évi szeptember hó 10-én Ungváron megtartott egyházmegyei közgyűlés a Kocsis Endre lelkész botrányos magaviselete miatt a fegyelmi eljárás megindítását elrendelte.

Kocsis Endre lelkész nyilatkozatában a hétköznapokon mindennapi mulasztását azzal menti, hogy a hívők magok sem kívánják a mindennapi istenitisztelel tartását, csakis hétfőn és szombaton, mivel ők mint gazdálkodással foglalkozók, egyéb munkával vannak elfoglalva, azt pedig tagadja, hogy szeszesitalok tulságos élvezése folytán akár a templomban, akár pedig a társadalomban közbotrányt okozott volna.

A vizsgálat megejtése végett kiküldött bizottság előtt panaszosok emelt vádaikat fentartják s annak igazolására hivatkoznak Geczi Jánosné, Dancs József, Szmolják Péter, Butkóczi Istvánné tanukra, Kocsis Endre lelkész ur pedig Korláth Béla, Munkácsi Miklós, Kozma József, Katona István, Biró József tanukra.

Panaszosok által hivatolt, ugy nem különben Kocsis Endre lelkész tanui egybehangozólag valják eskü alatt, hogy ők Kocsis Endre lelkészt sem a társadalmi életben, annál kevésbbé a templomban nem látták részegnek, botrányos magaviseletéről pedig nincs tudomásuk. Terhelt lelkész hivatolt tanui azt is igazolják, hogy hetenként hétfőn és szombaton, sőt kedden és pénteken is szokott harangoztatni, de a hívők részint mezei munkákkal lévén elfoglalva, részint pedig a rossz idő által hátráltatva, nem jelennek meg a templomban.

Fegyelmi bíróság a minden részleteiben ismertetett ügyet komoly megfontolás alá vétén következőleg

ítélt.

Kocsis Endre putka-helmecezi lelkész az ellene Fegyverneki János, Köszöri Károly, Ubrizsi János, Köszöri István és Bogáthy János putkahelmecezi lakosok által részegeskedés folytán előidézett botrány és istenitisztelek meg nem tartása miatt emelt vád és következményei terhe alól az egyházi törvény 386. §. épségben hagyása mellett felmentetik.

Indokok:

Felmentendő volt terhelt az ellene emelt vád alól, mert Fegyverneki János és társai által emelt panasz beigazolást legkisebb mértékben sem nyert, mert a panaszosok nem igazolták, hogy terhelt részegsége által akár a társadalmi életben, akár a templomban közbotrányt okozott volna.

Az istenitiszteleket a hét minden napján azért nem tarthatja meg, mert magok a hivek elfoglaltságuk miatt a templomba nem járnak s magok kérték a lelkészt, hogy mindennap ne tartson istenitiszteleket, az pedig, hogy a hűnbánó héten se tartana istenitiszteleket tanuk által beigazolást nem nyert, miért is vádlottat a terhére rótt cselekmény következményei alól felmenteni kellett.

Jegyzelte:

Komjáthy Béla,	Szilágyi Sándor,	Szabó Endre,
gondnok, vil. elnök.	vil. főjegyző.	esperes, egyházi elnök.

2. Háda József szalókai tanító 1898. augusztus hó 26-ik napján Szabolcsmegye tiszai járás főszolgabírája által 50 frt pénzbüntetésben marasztaltatott el, mert állítólag a járási orvossal szemben illetlenül viselte magát

akkor, midőn az a körorvossal az ő szóbeli jelentése folytán a betegek vizsgálása végett a községben megjelent. Az ítéletet Háda József megfélebbezvéen, Szabolcsmegye alispánja azt 1039. számú végzéssel megállapította s Háda József tanítót illetlen magaviselete miatt megdorgálásra ítélte s az ítélet végrehajtása ügyében a szabolcsmegyei alispáni hivatal egyházmegyei hatóságunkat megkereste.

Fegyelmi bíróságunk a csatolt iratokból nem látja beigazoltnak Háda József vétségét s mielőtt a terhére rótt cselekmény felett ítéletet hozna, felkéri esperes urat, hogy a csatolt iratok mellett Háda Józseftől nyilatkozatot vegyen a tényállásról s ha ez megtörténik, akkor fog a bíróság ez ügyben dönteni, miről Szabolcsmegye alispánja értesíttetni fog.

Komjáthy Béla,
gondnok, világi elnök.

Homoki Antal,
e. m. főjegyző.

Szabó Endre,
esperes, egyházi elnök.

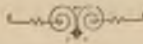
Közigazgatási bírósági ügyek rövid kivonata.

1. László István n.-geőci lakos panaszának megvizsgálására küldöttség megy.
2. Kis Molnár József eszenyi lakos templomszék pere beszünt.
3. Láboss Rózsa, Haraszthy Gyula és Galgóczy József elleni perét beszünteti.
4. A botfalvai presbyterium utasittatik, hogy Csengery Jenő tanitónak 30 frt tandíjpótlást fizessen ki.
5. Béres Beniamin ellen foganatosított végrehajtás folytatandó.
6. Herczegh Ferencz palágyi lakos papi s tanítói fizetés kötelezettsége rendeztetett.
7. Horváth Dezső perujtása elutasittatik.

Fegyelmi bírósági ügyek rövid kivonata.

1. Kocsiss Endre p.-helmeczi lelkész fegyelmi ügye.
2. Háda József szalókai tanító fegyelmi ügye.

90
129